Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 63 (9559). • 1989 йил 31 март • жума • Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

29 март куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетида оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари билан учрашиб, улар ҳузурида КПСС Марказий Комитети 1989 йил март Пленуми ва сайлов кампанияси якунлари билан боғлиқ масалалар хусусида нутқ сўзлади.

Учрашувда Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский ўртоқлар иштирок этдилар.

М. С. Горбачевнинг нутқи матбуотда эълон қилинади.

(ТАСС).

СССР ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САЙЛОВИНИ ЎТКАЗУВЧИ МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

29 март куни Москвада, Союзлар уйида СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлди. Округ комиссияларидан тушаётган протоколлар ва бошқа материаллар асосида сайлов якунларини чиқаришга оид ишларнинг бориши тўғрисида комиссия раиси В. П. Орловнинг ахбороти тингланди. Сайлов якунлари қонунда белгиланган муддат-

(Давоми учинчи бетда).

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИНИ ЖАДАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ, ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ ҲАЛ ЭТИШ САРИ

30 март куни Тошкентда бўлиб ўтган анъанавий баҳорги қурултой — агросаноат комплекси ходимлари республика кенгашининг қатнашчилари Ўзбекистон агросаноат комплексини янада ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, аҳолини озиқ-овқат, саноатни эса хом ашё билан таъминлашни яхшилаш йўлларини белгиладилар. Қурултойда ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар, мутахассислар, партия ва совет ходимлари иштирок этдилар.

Қурултойни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. И. Иброҳимов очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов доклад қилди.

Республика агросаноат комплекси ходимларининг қурултойида.

В. МОЛГАЧЕВ фотолари.

Музокараларда Жиззах районидаги Навоий номли колхоз бригадири Т. Раҳмонқулова, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов, Тахтакўпир районидаги «Совет Ўзбекистони» совхозининг механизатори М. Жубанишев, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими президиуми раисининг ўринбосари Ш. Иброҳимов, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси М. Исматов, Москва районидаги «Правда» колхозининг бригадири Ф. Иброҳимов, Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз раиси К. Ҳақбердиев, Р. Р. Шредер номли Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори М. Мирзаев, «Каттақўрғон» чорвачилик саноат комплекси директори Р. Агабебян, Бухоро районидаги У. Юсупов номли колхоз механизатори Ю. Сафаров, Янгиариқ районидаги Киров номли колхоз механизатори Б. Собиров, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари А. Орипов, Фарғона область Киров район партия комитетининг биринчи секретари Н. Раҳимов, «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори Ў. Усмонов, Поп районидаги «Ленинград» колхозининг бригадири Д. Раҳматова, Ўрта Осиё Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институтининг директори Г. Алимуҳамедов қатнашдилар.

Қурултой иштирокчилари республиканинг барча меҳнаткашларига мурожаатнома қабул қилдилар.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари В. П. Анишчев, П. В. Догонкин, Ғ. Ҳ. Қодиров, Ш. З. Камолхўжаев, М. М. Мирқосимов, Қ. Саликов, М. Ҳ. Холмуҳамедов, И. Ҳ. Жўрабеков, А. С. Ефимов, Б. Ф. Сатин, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари Т. А. Ешимбетова, А. П. Романовский, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари П. М. Абдураҳмонов, Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, С. У. Султонова қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

МАРТ ПЛЕНУМИ ЙЎЛИДАН

Республика агросаноат комплекси ходимлари қурултойида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. НИШОНОВ доклади

Азиз ўртоқлар!

Аввало Сизларни — қишлоқ меҳнаткашларининг ҳар йилги қурултойимизга келган шонли вакилларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ҳамда ҳукуматининг топшириғига биноан қизғин ва самимий табриклашга, Сизларга сиҳат-саломатлик, улкан муваффақиятлар тилашга рухсат бергайсизлар.

Сиз билан биз КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейиноқ дарҳол йиғилдик. Табиийки, шу боисдан Пленум қарорлари ва йўл-йўриқлари бугунги суҳбатимизнинг асосий мавзуи бўлади.

М. С. Горбачевнинг докладида ва Пленум қатнашчиларининг нутқларида қишлоқ хўжалигимиздаги аҳвол ҳаққоний равишда принципиал таҳлил қилиб берилди. Қишлоқларимиз чиндан ҳам беқиёс ғамхўрликка, ҳар томонлама ёрдамга муҳтож эканлиги алоҳида таъкидланди. Дарвоқе, одамларнинг ташаббус кўрсатиб, бевосита манфаатдорлик билан ижодий меҳнат қилишларига эришиш йўлида кўпроқ ғамхўрлик қилиш, уларга амалий ёрдам бериш сиёсатимизнинг негизи бўлиб қолмоғи зарур.

Аграр соҳадаги қайта ўзгартишлар сиёсий ва иқтисодий ислоҳотдан, жамиятимизни революцион янгилашнинг умумий жараёнларидан ажралмасдир. Бу ишлардан кузатилган асосий мақсад деҳқонларнинг ерга соҳиблик ҳиссини тиклаш, халқ фаровонлигини юксалтиришдан иборат эканлигини алоҳида таъкидлаймиз.

Пленум аграр масала бўйича ленинча таълимотни қайта тиклади ва ижодий ривожлантирди. Унда қабул қилинган қарорлар иқтисодий муносабатларда туб ўзгартишлар ясашни, раҳбарликда маъмурий-буйруқбозлик усулларидан қатъий воз кечишни, қишлоқда фан-техника тараққиётини, социал ривожланишни кўзда тутади.

Агросаноат комплексининг моддий-техникавий пойдеворини янада мустаҳкамлаш, тупроқ унумдорлигини кескин ошириш, хўжаликларни янги, серунум техника билан мукаммал қуроллантириш, ерларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яхшилаш, қайта ишлаш саноатини техник жиҳатдан тезроқ жиҳозлаш, колхозлар ва совхозларда ёрдамчи саноат корхоналарини жадал ривожлантириш юзасидан ғоят улкан амалий тадбирлар белгиланди. Қишлоқларда уй-жойлар, йўллар, маданий-маиший хизмат тармоқлари қурилишига капитал маблағ ажратиш кескин кўпайтирилади.

М. С. Горбачев ўзининг якунловчи сўзида таъкидлаб ўтганидек, Пленум қарорларини бажариш умумхалқ вазифасидир. Ҳар бир киши Пленум ҳужжатларидан келиб чиқадиган бевосита ишни виждонан бажариши, масалаларни кечиктирмай ҳал этиши лозим. Янги аграр сиёсатни рўёбга чиқариш ички сиёсатимизнинг негизи эканлигини тушунган ҳолда ҳаракат қилмоқ керак.

Шуни қайд этиш зарурки, ўртоқлар, Пленум қарорлари шунчаки оддий ҳужжатлар эмас. Улар революцион қайта қуриш руҳида қабул қилинган бўлиб, қишлоқ хўжалигини тубдан ривожлантиришда, энг асосийси — бозорларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан вақтни ўтказмай тўлароқ таъминлашда ҳал қилувчи аҳамият касб этиши зарур.

Бу ҳозирги куннинг энг ўткир, айтиш мумкинки, фавқулодда вазифасидир. Март Пленумининг дадил ва ҳаётий қарорлари социал-иқтисодий жиҳатдан тезроқ самара бериши учун бевосита биз ўзимиз зудлик билан ҳаракат қилмоғимиз, енг шимариб ишга киришмоғимиз керак.

Мана шу қурултойимизда дала меҳнаткашларининг пешқадамлари, қўлигул деҳқонлар йиғилишган. Қуёш тиғида тобланган, ҳаёт ташвишлари тўлқинида чиниққан Сиздек миришкорларнинг фикр-мулоҳазангизни одамлар диққат билан тинглайдилар, сўзингизга қулоқ соладилар. Биз ҳам бу гал сизларни илгари бўлгандек нуқул «ақл ўргатиш», «буйруқ бериш» учун эмас, маслаҳатлашиб олиш учун чақирдик.

Ўлкамизда наврўз нафаси кезмоқда. Биз бу айёмни мисли кўрилмаган шодиёна билан нишонладик. У деҳқон баҳори, барака йили бошланганидан дарак берди. Бу йил республикамиз меҳнат аҳлига ўз ишларидан қониқиш туйғуларини бахш этиши, юксак зафарлар келтириши керак. Эндиликда ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, куч-ғайратни биргаликда сарфлаб, шу йилнинг ўзидаёқ қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришидаги аҳволни кўп жиҳатдан ўзгартиришга эришмоғимиз зарур. Энг аввало, ўтган йилги натижаларни мустаҳкамлаш, етилган кўпгина муаммоларни янада изчил ҳал қилиш имконини берувчи янги марраларга чиқиб олмоғимиз лозим.

Ўзбекистон пахтачилиги хусусида жамоатчилик фикрининг ўткирлиги энг долзарб вазифаларимиз тўғрисидаги суҳбатимизни ана шу масаладан бошлашни тақозо этмоқда. Пахта муаммосига доир турли-туман қарашларни инкор этиш, ўринли ва оқилона таклифларни кўрмаслик мумкин эмас, бундай қилиш нотўғри бўлур эди. Дарҳақиқат, узоқ йиллар мобайнида дабдабабозлик кетидан қувиш пахта монокультурасига олиб келди. Деҳқонлар учун ҳамиша муқаддас бўлиб келган, қадим-қадимдан фахрли касб ҳисобланган пахтакорлик хусусида эндиликда ғоят аччиқ, кўнгилни ранжитадиган сўзлар айтилмоқда, ҳатто ҳақоратгача етиб борилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳукумати халқнинг тақдири ва фаровонлиги учун масъул эканликларини чин маънода чуқур ҳис этадилар. Шу сабабли кейинги икки йилда деҳқончилигимизнинг етакчи маҳсулоти пахта етиштириш борасида салбий жараёнларни бартараф қилиш йўлида изчил, ҳатто кескин тадбирлар кўрилгани туфайли планни 750 минг тоннага камайтиришга эришилди. КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети биз чекаётган машаққатларни, олдимизда турган муаммоларни чуқур ва самимий англаб турибдилар.

1990 йилдан бошлаб план яна 400 минг тоннага камайтирилади ва бутун ўн учинчи беш йиллик мобайнида, яъни сурункасига олти йил давомида 5 миллион тонна даражасида қолади. Бу ҳол кўрилаётган бошқа чоралар билан бир қаторда иқтисодий вазиятни яхшилаш, агросаноат комплексини янада ривожлантириш имконини беради.

Шундай қилиб, ўртоқлар, республикамизда деҳқончилик структурасини такомиллаштириш, алмашлаб экишни албатта жорий этиш, бедазорларни илмий асосланган тарзда кенгайтириш учун қулай шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси тупроқ унумдорлигини ошириш, деҳқончиликни интенсивлашнинг бош йўли бўлиб, уни ҳеч сўзсиз рўёбга чиқаришимиз зарур.

Хўш, ҳозир қандай тадбирлар белгиланмоқда? Аввало, «нима бўлса ҳам, нуқул пахта етиштирамиз» деган шиордан воз кечмоқчимиз. Шу тариқа Озиқ-овқат программаси биринчи ўринга қўйилади. Андижон, Наманган, Фарғона областларида ва республиканинг бошқа регионларида кўп учрайдиган тик қияли ерлар, адирлар, тошлоқ жойларда пахта етиштиришга барҳам берилади. Экинзорлар структурасини такомиллаштириш натижасида қарийб 350—400 минг гектар майдон озуқабоп ўсимликлар ҳамда озиқ-овқат экинлари учун ажратилади.

Сизларга маълумки ҳозирги пайтда пахтакор колхоз ва совхозлар барча озиқ-овқат маҳсулотларининг салкам ярмини етказиб бермоқдалар. 1988 йилда шу хўжаликларда чигит экиладиган майдонлар салмоғи 70 процентга келтирилди. Ўн иккинчи беш йиллик бошида бу кўрсаткич 75 процентга тенг эди. Истиқболда алмашлаб экиш тўла ўзлаштирилиб, экинлар ҳосилдорлиги, чорва моллари маҳсулдорлиги кескин ошгач, бу хўжаликлар ҳам гўшт ва сут етиштиришни икки баравар кўпайтира оладилар. Мен сизлардан ана шу масалага алоҳида эътибор билан қарашни сўрайман. Негаки областлар, районлар ва хўжаликларнинг кўпгина раҳбарлари ҳали ҳам эски тасаввурларидан воз кеча олмаяптилар, экинзорлар структурасини энг мақбул ҳолатга келтириш асосида озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш имкониятларини тўғри баҳолай олмаяптилар. Акс ҳолда 1988 йилда озуқабоп ва озиқ-овқат экинлари ўстиришга зарар етказган ҳолда пландан ташқари 42 минг гектар ерга чигит экилганини қандай баҳолаш мумкин?

Бўшаб қолган майдонларда яна ғўза ўстиришни мўлжаллаётган кишилар тутган йўлни биз мутлақо тушуна олмай қолдик. Назаримизда, бундай касаллик чуқур илдиз отиб кетганга ўхшайди. Аммо вазифа аниқ ва қатъий: шу йилнинг ўзидаёқ бу дарддан бутунлай халос бўлиш керак.

Бинобарин, пахта тайёрлаш бўйича давлат буюртмаси ҳажмларини, озиқ-овқат масаласини ҳал этишнинг муҳимлигини ҳисобга олиб, бу йил чигит экиладиган майдонлар 1 миллион 900 минг гектардан ошмаслиги керак. Пахтадан бўшаган ерларда сабзавот ва озуқа экинлари ўстириш, боғ-роғлар, токзорлар барпо этишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз. Биз майдонлар ҳажми қисқартирилган ҳолда ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга мажбурмиз. Бунинг учун ташкилий-техникавий тадбирларни изчил жорий қилиш, тежамкорликка қатъий риоя этиш, бутун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини тубдан такомиллаштириш керак.

Бу режаларни амалга ошириш кўп жиҳатдан партия ташкилотларининг, халқ депутатлари Советларининг, хўжаликлар раҳбарларининг қандай йўл тутишларига боғлиқ. Экономикани хўжалик ҳисобига мослаштириш вазифаси асосан шуларнинг зиммасида турибди. Бу ишларни буйруқбозлик, маъмуриятчилик билан эмас, аксинча, КПСС Марказий Комитети Пленуми йўл-йўриқларига тўла амал қилган, иқтисодий омилларга таянган, хўжалик юритишнинг хилма-хил шаклларини дадил жорий этган ҳолда бажариш лозим. Қишлоқ меҳнаткашларини ўз ишларини ҳақиқий миришкорлари даражасига етказиш бизнинг муқаддас бурчимиздир.

Кадрларнинг ишбилармонлиги ва билимдонлигини ошириш, қишлоқда янги иқтисодий муносабатларни қарор топтириш биринчи галдаги вазифалар тоифасига киради.

Кейинги йилларда бизда иқтисодий хизматни ташкил этишга катта эътибор берилмоқда. Ўтган йили колхозлар, совхозлар, саноат, қурилиш ва бошқа корхоналар 1 миллиард 865 миллион сўм фойда олдилар. Бу рақам пландагидан 272 миллион, 1987 йилдагидан 375 миллион сўм ортиқдир. Паст рентабелли хўжаликлар сони камайди. Қашқадарё, Хоразм, Сурхондарё ва бошқа областлардаги хўжаликларда пландан ташқари фойда олинди.

Бироқ, бу иш етарли эмас ва иқтисодий масалага янада чуқурроқ ёндашув талаб этилади. Ҳозирча кўпгина хўжаликларда сарф-харажатлар ҳажми маҳсулот етиштириш салмоғига қараганда илдамлаб кетмоқда. Меҳнат унумдорлиги кескин ошмаётганлиги туфайли ҳақ тўлашни кўпайтириш имкониятлари чекланиб бормоқда.

Ишлаб чиқариш кўламлари кенгайганлиги қишлоқда иқтисодий ишлар даражасини тубдан яхшилашни талаб қилмоқда. Вазифа шундан иборатки, ҳар бир киши иқтисодий жиҳатдан саводли, изчил фикрлайдиган бўлсин. Оддийроқ айтганда, ҳамма ҳисоб-китобни пухта ўрганиши керак. Ана шундагина деҳқоннинг ўзи ҳам, жамият ҳам, давлат ҳам манфаат кўради. Ҳисобини билган одам юқоридан буйруқ кутмайди, хўжаликни ташаббус кўрсатиб бошқараверади. Бунақа омилкорнинг ошиғи ҳамиша олчи. Мен яқинда Андижон область Москва районидаги «Правда» колхозининг Фозилжон Иброҳимов бошлиқ бригадасида бўлдим. Бу коллектив ўтган йили 154 гектар майдоннинг ҳар гектаридан қарийб 36 центнердан пахта олди. Даромад 344 минг сўмга етди. Бригада аъзолари ғўзадан бўшаган ерларда редиска, карам, помидор, хандалак етиштирдилар ва 14 минг сўм қўшимча даромад олдилар. Бригада бу билан ҳам кифояланиб қолмади. Кейинчалик ўша майдонларда маккажўхори ўстирилди. Бу ҳали ҳаммаси эмас. Бригада 5 бош қўй, 6 мингта жўжа боқиб, 5,5 тонна парранда гўшти тайёрлади. 68 ишловчининг ҳар бирига 63 килограммдан гўшт тўғри келди. Буларнинг ҳаммаси бутун ёз давомида колхозчилар учун бепул иссиқ овқат тайёрлаш имконини берди. Дала шийпонида тандир қурилган бўлиб, ҳар куни нон ёпилади. Шийпонга олиб борувчи 1,5 километр йўл четларига ток экилган, бу йил улардан ҳам ҳосил олинади. Бригада территориясидан оқиб ўтадиган канал қирғоғига терак экишибди. Қарабсизки, иморат учун қулбола ёғоч ҳам шу ернинг ўзидан чиқади.

Бу йил бригада экинзорлари 300 гектарни ташкил этади. Шундан 60 гектарини бедага, 20 гектарини маккажўхорига, 8 гектарини боғ ва токзорларга, 214 гектарини чигит экишга ажратиш кўзда тутилган. Деҳқонлар ўз даромадларини яна бир бор ҳисоблаб чиқишди. Ғўза ўстирадиган майдонларни яна 14 гектар камайтириб, ўрнида сабзавот етиштиришга аҳд қилинди. Плёнка остида 2 гектар, яна 2 гектар очиқ ерда карам ўстириш мўлжалланган. Редиска, помидор, ҳандалак, тарвуз, сабзи, пиёз, эртаги қовун етиштириш учун ҳам 1 гектардан ер ажратилади.

Шундай қилиб, пахта етиштириладиган 200 гектар майдон қолади, унинг ҳар гектаридан 34,5 центнердан ҳосил олиш мўлжалланмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон агросаноат комплекси ходимлари қурултойи қатнашчиларининг республика барча меҳнаткашларига МУРОЖААТНОМАСИ

Қадрли ўртоқлар, дўстлар!

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми аграр сиёсатга туб ўзгартишлар киритди. Қишлоқни қайта қуриш соҳасида кенг кўламли сиёсий ва социал-иқтисодий тадбирларни белгилади. Ҳозирги аграр сиёсатга қайта қуришнинг ажралмас таркибий қисми сифатида қаралмоқда, совет кишилари озиқ-овқат таъминоти даражасини кўтаришда, деҳқон ернинг ҳақиқий хўжайини бўлиб қолишида ана шу сиёсатга зўр умид боғламоқдалар.

Март Пленуми бизнинг ҳаммамизни қабул қилинган қарорларни амалга оширишда ўз ўрнимизни топиб олишимиз, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг шакл ва усуллари, агросаноат комплекси экономикаси ҳамда қишлоқнинг социал соҳасини тезроқ юксалтириш йўл-йўриқлари ҳақида чуқур ўйлаб кўришга мажбур этмоқда.

Янги қишлоқ хўжалик йили бошланди. Биз якдил, бир жону бир тан бўлиб, куч-ғайратларимизни бирлаштириб шу йилнинг ўзидаёқ кўп нарсаларни ўзгартиришимиз лозим бўлади. Энг аввало, ўтган йили қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида эришилган натижаларни мустаҳкамлашимиз, етилиб қолган кўпдан-кўп муаммоларни ҳал этиш имконини берадиган янги марраларга чиқиб олишимиз зарур. Олдимизда жуда катта, тиғиз ишлар турибди, улар қишлоқда вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциалидан фойдаланишни яхшилаш соҳасида беқиёс даражада ижодий куч-ғайрат сарфлашимизни талаб этади.

Ўтган йил якунлари биз маҳсулот ҳажмининг ўсиш суръатларини оширишимиз, унинг сифатини яхшилашимиз мумкинлигини кўрсатмоқда. Кейинги йилларда биринчи маротаба пахта тайёрлаш плани адо этилди: 5 миллион 365 минг тонна хом ашё топширилди. Биринчи ва иккинчи сорт пахта териш кўпайди. 41 район ҳар гектардан 30 центнердан ва ундан ҳам ошириб ҳосил олди. Озиқ-овқат комплекси тармоқларида ҳам ижобий ўзгаришлар содир бўлди.

Ўтган йили об-ҳаво қулай келди, албатта. Шундай бўлса-да, қўлга киритилган муваффақиятлар, энг аввало, деҳқонларимиз ҳалол меҳнатининг, илғор технологияларни, меҳнатни уюштириш ва унга ҳақ тўлашнинг янги шаклларини жорий этиш самарасидир.

Эндиги вазифа ишлаб чиқаришга интенсив, бир маромдаги тус беришдан иборат .Далаларимизда бундан буён монокультура ҳукмронлик қилмайди. Пахтачилик деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа тармоқлари қаторида илмий асосланган системада ривожланиб бориши зарур. Бунинг учун эса қулай шарт-шароит вужудга келтирилмоқда. Амалдаги йилда пахта тайёрлаш давлат плани 100 минг тонна камайтирилди, 1990 йилдан бошлаб планга нисбатан 400 минг тонна қисқартирилади ҳамда шундан кейинги олти йил мобайнида муттасил равишда 5 миллион тоннани ташкил этади. Биз пахта монокультурасига барҳам бериш юзасидан республика таклифини қабул қилганликлари учун КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматига миннатдорчилик билдирамиз, партия ва совет органларининг Ўзбекистон агросаноат комплексини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз. Эндиликда бизда ишлаб чиқариш структурасини яхшилаш, гўшт, сут ҳамда мева-сабзавот маҳсулотлари тайёрлашни кўпайтириш учун реал шарт-шароит вужудга келди.

Биз областлар, районлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассисларига, барча деҳқонлар ва чорвадорларга мурожаат қилиб, алмашлаб экишни ўзлаштиришга, интенсив технологияларни қўлланишга, сермеҳнат жараёнларни механизациялашга эътиборни кучайтиришга, шу асосда далалар ҳосилдорлиги ва фермалар маҳсулдорлигини кўпайтиришга даъват этамиз. Одамлар биздан озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни жиддий равишда оширишимизни кутишмоқда. Бунинг учун имкониятларимиз бор. Суғориладиган ҳар бир гектар ер камида 150 центнер картошка, 250—300 центнер сабзавот, 70—80 центнер мева, 100 центнер узум бериши мумкин, бу ҳозир олинаётган ҳосилга нисбатан 1,5—2 баравар кўпроқ бўлади. Ҳамма гап ана шу имкониятларни оқилона сафарбар этишимизда қолган.

(Давоми учинчи бетда).

МАРТ ПЛЕНУМИ ЙЎЛИДАН

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Бу йил бригада бўйича 15 мингта жўжа, 14 та қўй боқишга қарор қилиндики, бу ҳар бир колхозчини 75-80 килограмм гўшт билан таъминлаш имконини яратади. Шийпон атрофида иссиқ овқат учун зарур миқдорда картошка, турли кўкатлар, шунингдек қулупнай етиштирилмоқда. Яна бир муҳим томони шуки, кўрилаётган бу тадбирлар туфайли қўшимча тарзда 48 киши меҳнатга жалб этилди.

Мен бу ҳақда батафсил сўзлаб беришимнинг сабаби бор: айтмоқчимизки, хўжаликни омилкорлик билан, ишнинг кўзини билиб юритган деҳқоннинг ҳамёни тўлади, бели бақувват, кайфияти аъло бўлади, оилага ҳам давлатга ҳам катта фойда келтиради.

Шундай қилиб, ўртоқлар, олти йил мобайнида барқарор равишда 5 миллион тоннадан пахта етиштириш ҳақида гапирар эканмиз, ғўзадан бўшайдиган майдонлардан энг аввало Озиқ-овқат программасини бажариш мақсадида фойдаланиш заруриятини жуда кескин қилиб қўймоқчимиз. Чигит экишга ажратилган 1,8—1,9 миллион гектар ер олти йил ичида алмашлаб экишни йўлга қўйиш, тупроқни соғломлаштириш, пахта монокультурасига барҳам бериш имконини яратади.

Бироқ бу оддий муаммо эмас. Масалан, Фарғона водийсида майдонларнинг пахта билан бандлиги юқори даражада. Ер эса кам. Аҳоли зич. Хўш, илмий жиҳатдан асосланган алмашлаб экишга ўтишни қандай ҳал этиш мумкин? Ҳал этганда ҳам оқилона тарзда, яъни, биринчидан — қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотлари ҳажми камаймаслиги, колхоз ва совхозларнинг иқтисодий-молиявий кўрсаткичлари, шунингдек аҳолининг даромади пасаймаслиги лозим. Иккинчидан — кишиларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш жиддий яхшиланиши зарур. Айни пайтда алмашлаб экиш учун ажратилган майдонларни ҳисобга олиб, ишнинг кўзини билган ҳолда чигитни қаерларга экиш масаласини ҳам ҳал этиш шарт.

Қорақалпоғистоннинг шимолий районларида пахта етиштириш ниҳоятда машаққатли: Шунинг учун бу ерда ўта оғир вазият вужудга келган. Негаки, ерларнинг юқори даражада шўрланганлиги, ноқулай об-ҳаво шароитлари ва бошқа сабаблар пахтачилик самарадорлигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Айни пайтда бу ерда чорвачиликни яхши йўлга қўйиш мумкин. Демак ихтисослаштириш масаласи устида ишлаш керак. Шуни назарда тутиш керакки, ихтисослаштириш масалалари билан ҳар бир областнинг ўзида ҳам жиддий шуғулланиш лозим. Айтайлик, Қашқадарё ва Самарқанд областларида шундай регионлар борки, уларда пахта монокультурасининг оқибати яққол кўриниб турибди. Аслида, уларнинг табиий-иқлим шароитлари пахта билан бирга мева, сабзавот, полиз маҳсулотларидан ҳамда бошқа қимматли озиқ-овқат экинларидан юқори ҳосил олишга имкон беради. — Бошқа районларда эса аксинча. Ер ҳам бор, сув ҳам бор, бироқ социал шарт-шароитлар ёмонлигидан меҳнат ресурслари етишмайди. Об-ҳаво ҳам анча ноқулай.

Шунинг оқибатида бу жойларнинг имкониятидан ҳамма вақт ҳам тўла фойдаланилмаётир. Бундай мисолларни Бухоро, Сирдарё, Тошкент областларидан ҳам келтириш мумкин. Демак, хулоса битта: агросаноат комплексини ташкилий қайта қуриш, хўжаликлар, районлар, областлар ва бутун республикани умумиттифоқ меҳнат тақсимоти негизида аниқ мақсадни кўзлаб жадал ихтисослаштириш таклифларини рўёбга чиқариш пайти келди. Чунки ихтисослаштиришни энг асосий омиллардан бири, деб ўйлаймиз. Бу нарса қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини, айниқса озиқ-овқатни кўпайтириш йўлида олға қараб қўйиладиган қадамимизни анча тезлаштиришга имкон яратади.

Бундай улуғ ва қутлуғ ишларни барча қишлоқ меҳнаткашларининг кенг иштироки, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети ва ҳукуматининг, олимларнинг агросаноат комплекси мутахассисларининг иқтисодий жиҳатдан асосланган ёндашуви ёрдамида бажариш мумкин. Унда ҳар бир меҳнат коллективи, ҳар бир район, ҳар бир область, умуман республика манфаатлари, табиийки, умумпартиявий, умумдавлат манфаатлари албатта ҳисобга олиниши зарур.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларида белгиланганидек, Ўзбекистонни пахта етиштиришга оқилона ихтисослаштириш мақсадида яна бир тадбирни амалга ошириш мўлжалланган. Бунда келгуси беш йилликда умумиттифоқ фондидан республикага ажратиладиган гўшт ва сут маҳсулотларини кўпайтириш кўзда тутилган.

Биз ғоят улкан ва беҳад масъулиятли вазифаларни рўёбга чиқаришда юқорида мисол тариқасида келтирилган, сафлари тобора кенгайиб бораётган бригадалар, оилавий коллективлар, пудратчи звеноларни, барча ижарачиларни қишлоқ меҳнаткашлари қўллаб-қувватлашларига умид қиламиз.

Бугунги кунда биз йирик қишлоқ хўжалиги тармоғида вужудга келган барча нуқсонлар, турли фалокатлар билан боғлиқ аҳволни тузатиш масъулиятини ҳис этиб турибмиз.

Масаланинг асил моҳиятидан унча хабардор бўлмаган айрим кишилар «монокультура» тушунчасини чуқурроқ англашни истамаяптилар. Мана шунинг учун ҳам оддий одамларни тўғри йўлдан чалғитувчи шиорлар ва даъватлар пайдо бўлмоқда, қайта қуриш шанига асоссиз айблар тақаш майллари кўзга ташланмоқда, олиб борилаётган кенг кўламли, кўп қиррали ишлар шубҳа остига олинмоқда.

Аммо қайта қуриш бўйича республикада қилинаётган ишлардан кўз юмиб бўлмайди. Шу муносабат билан қурултой қатнашчиларини бирнарсадан хабардор қилиб қўймоқчиман. Ҳозирги пайтда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида республика раҳбарияти ҳамда планлаштирувчи органларнинг жиддий таклифлари кўриб чиқилмоқда. Уларда Ўзбекистонни социал жиҳатдан жадал ривожлантиришнинг йирик программаси, унинг хўжалик фаолиятини ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш, ўз харажатларини ўзи қоплаш йўлига ўтказиш кўзда тутилган. Яқин орада ушбу программа эълон қилинади ва биз уни Марказий Комитетнинг навбатдаги пленумида муҳокама этамиз.

Бизнинг йил сайин ҳар тонна пахта толаси учун оборот солиғидан 1.600 сўмни республика бюджетига ўтказиш тўғрисидаги илтимосимиз ана шу программанинг ажралмас қисмидир. Маълумки, бошқа регионлар бундай солиқларни бизнинг хомашёмизни тайёр газлама қилиб қайта ишлашдан оладилар. Республика бюджетига тушадиган бу маблағ ҳар йили мутлақ миқдорда 2,5 миллиард сўмни ташкил қилади. Биз КПСС Марказий Комитети Пленумида бевосита пахта, пилла, қоракўл тери ва қишлоқ хўжалиги бошқа маҳсулотларининг харид нархларини қайта кўриб чиқиш масаласини қўйдик. Таклифларимиз асосида Ўзбекистонга ўтказиладиган валюта тушумларини кўпайтириш, унинг ташқи савдо алоқаларини кенгайтириш, республикамизда қайта ишлаш саноатини жойлаштириш, шунингдек пахтадан пировард маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналарни барпо этиш тўғрисидаги масалалар ҳал этилмоқда. Буларнинг ҳаммаси меҳнатга яроқли кишиларни иш билан таъминлаш, аҳоли учун товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш муаммосини ҳал этиш имконини беради.

Назаримда, бу ерда миллатлараро муносабатлар, ўзбек тили ва маданиятини ривожлантириш билан боғлиқ муаммолар тўғрисида гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак. Мазкур масалалар ечими устида ҳозирги пайтда изчил иш олиб борилмоқда. Муаммолар, қийинчиликлар чиндан ҳам анча йиғилиб қолган. Уларни бир зумда ҳал этиб бўлмайди. Митинглар уюштириш йўли билан таъсир ўтказиш, масъулиятсизларча бақириқ-чақириқларни, эҳтиросларни авж олдириш ҳам адолатдан, инсофдан, одобдан эмас. Ҳар ишда, ҳамма жойда ўзаро ёрдам, қўллаб-қувватлаш, жипслик, сабр-тоқат ҳукм сурмоғи лозим.

Қишлоқ хўжалик йилида барча ишларимизни янги босқичга кўтариш бизнинг муқаддас бурчимиздир. Эришилган ижобий ўзгаришларни мустаҳкамлаш, ютуқларни бутун чоралар билан кўпайтириш керак.

Баъзи ўртоқлар ўтган йилда об-ҳаво бизга ёрдам берди, дейишмоқда. Тўғри, бу гапда жон бор. Бироқ, об-ҳаво қанчалик қулай келмасин, қишлоқ меҳнаткашлари мардона ишламаганларида муваффақиятга эриша олмасдик. Қайта қуришнинг қийин шароитларида биз ҳаммамиз далалар нақадар ўзгача чирой очганлигини, кўрдик. Биз чигитни жойларга вакиллар юбормасдан, яъни ҳайбаракаллачиларсиз экиб бўлдик Ғўзани эркин парваришладик, ҳосилни шовқин-суронсиз териб олдик. Тўғри, ҳамма иш биз истаганчалик силлиқ кетмади, лекин турғунлик иллатларининг оқибатлари бартараф этилди. Ишлаб чиқаришни бирмунча юксалтириш таъминланди. Ўтган йили дон етиштириш 1985 йилдагига нисбатан 1,4 мева-сабзавот маҳсулотлари ва картошка 1,2 марта, гўшт 14, сут 16, тухум тайёрлаш 20 процент кўпайди. Умумиттифоқ фондига етказиб бериладиган мева-сабзавот миқдори ортди.

Жорий беш йилликда биринчи марта пахта тайёрлаш плани бажарилди. Майдонлар қисқартирилганига қарамай, 1987 йилдагига нисбатан 500 минг тонна кўп хом ашё тайёрланди. Ҳосилдорлик кўтарилди. Биринчи ва иккинчи сорт пахта салмоғи ошди.

Ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланаётган, меҳнатни ташкил этишнинг пудрат шакллари жорий қилинаётган, технология интизоми мустаҳкамланаётган жойларда муваффақият шак-шубҳасиз қўлга киритилишини тажрибанинг ўзи кўрсатиб турибди. Бухоро областида кейинги уч йилда пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 22 центнердан 32 центнерга етди. Қашқадарё областида, Қорақалпоғистон АССРда ва бошқа жойларда ҳам силжишлар кўзга ташланмоқда.

Ўтган йили 41 район ҳар гектар ер ҳисобига 30 центнер ва ундан кўпроқ хирмон кўтарди. 600 колхоз, 345 совхоз, 18 минг бригада планини бажарди. Ғиждувон районидаги Ленин номли, Свердлов районидаги «Ўзбекистон», Гурлан районидаги «Коммунизм», Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозлар ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб ҳосил олдилар. Бундай хўжаликлар, бригадалар ва звенолар республикада кўп.

Бугун Марказий Комитет республика Олий Совети ва ҳукумати йиғим-терим ишларини янада механизациялаш, ҳосилни асосан колхозлар ва совхозларнинг кучлари билан йиғиштириб олишга қаратилган йўлнинг ўзгармаслигини таъкидлайдилар. Бу йил биз пахта теримига мактаблар ўқувчиларини жалб қилишни бутунлай истисно этишимиз керак. Бунинг учун ҳамма имкониятларимиз бор. Асосий резервимиз пахта териш техникасидир.

Агар ўтган йили ўртача 32 мингтагача агрегат ишлатилган бўлса, бу йилги кузда камида 40 мингта пахта териш машинасини ишлатиш керак. Колхозлар ва совхозларнинг, партия, совет ва хўжалик органларининг, районлар ва областларнинг раҳбарлари ана шу социал-сиёсий вазифани бажариш учун алоҳида жонбозлик қилишлари керак. Бундан ташқари, алмаштириладиган таркибий шпинделлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ҳамма пахта териш машиналарига ана шундай шпинделларни ўрнатиш жуда муҳим. Бу эса машиналарнинг юқори унум билан пухта ишлашини таъминлайди.

Энди, ўртоқлар, эътиборингизни қишлоқ турмуши муаммоларига қаратишга рухсат этгайсиз, социал соҳада қатъий бурилиш қилмай туриб, яқин вақт ичида катта натижаларга эриша олмаймиз.

Ҳозир бизда аҳвол жуда оғир ва аянчли. Қишлоқларга бориб тутдай тўкилай деб турган уйларни, полсиз мактабларни, газсиз ва иссиқ сувсиз касалхоналарни кўрганингда юрагинг эзилиб кетади. Баъзи жойларда умуман касалхона ҳам. поликлиника ҳам йўқ. Бухоро, Сурхондарё, Қашқадарё областларидаги кўплаб посёлкаларда маданий-маиший хизмат тармоқларини ҳатто излаб тополмайсиз.

Орол бўйи районларида вужудга келган жуда оғир вазият ҳаммамизни жиддий ташвишлантирмоқда. Биз шу ҳақда яқинда Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида батафсил гаплашиб олдик. Бу ердаги кўпгина жойларда антисанитария муҳити ҳукм сурмоқда. Сифатли ичимлик сув йўқ.

Бунинг учун ким айбдор эканлигини сўраб-суриштириб ўтирадиган пайт эмас, Ҳаёт бизларнинг ҳар биримизга, аввало республиканинг ҳам, областлар ва районларнинг ҳам раҳбарларига жиддий эътирозлар билдирмоқда. Ҳаммамиз қишлоққа кескин юз буришимиз, эскича ёндашувларга барҳам беришимиз керак. Илгари қишлоқдан ҳамма нарса юлиб — тортиб олинардию, ўрнига эса ҳеч нарса берилмас эди. Эндиликда у ерда турмуш шароитини яхшилаш чинакамига умумхалқ иши бўлиб қолиши керак. Биз бу соҳада ишчилар синфининг юксак онгига, фаол иштирокига умид боғлаймиз. Уй-жой қурилишини жадаллаштиришда, коммунал, медицина масалаларини ҳал қилишда деҳқонлар шаҳарликлардан ёрдам кутишмоқда. Улар хилма-хил, замонавий, энг асосийси — арзон техникани кутишмоқда.

Маданият ва санъат ходимлари қишлоқни социал ривожлантириш йўлида жуда кўп иш қилишлари мумкин. Ижодий уюшмалар, театрлар, маданият муассасалари колхоз ва совхозларга ондасонда чиқиш билан чекланиб қолмасликлари керак. Маданий оталиқ қилиш, қишлоқларни тиклаш, у ердаги турмушни шаҳарлардаги даражага етказиш зиёлиларимиз барча бўғинларининг муқаддас бурчидир.

Матлубот кооперацияси ходимларидан кўпроқ ташаббускорлик кўрсатиш талаб этилади. Бугунги кунда деҳқоннинг дастурхонида нима бору, нима йўқ деган масала тўғридан-тўғри уларга боғлиқ. Буни ҳал қилиш учун қўшимча товар ресурсларини излаб топиш, кооперация ихтиёридаги корхоналарда саноат ва озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни албатта йўлга қўйиш керак.

Тўғри, деҳқонлар ва чорвадорларнинг ўзлари ҳам қўл қовуштириб ўтирмасликлари зарур. Қишлоқларни қайта қуришда ташаббус кўрсатиш, бу ишда янгича ёндашувларни қидириб топиш лозим. Аҳолини картошка, бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилашда, қурилиш материаллари танқислигига барҳам беришда районларимиз ва областларимизнинг РСФСР, Украина, Белоруссия, бошқа республикалардаги хўжаликлар билан тобора мустаҳкамланиб бораётган алоқалари катта аҳамият касб этмоқда.

Масалан, Бухоро района меҳнаткашлари Ульяновск областидаги Карсун райони ишчилари ва колхозчилари билан ҳамкорлик тўғрисида шартнома туздилар. Унда, жумладан, мева, сабзавот ва полиз маҳсулотларига бинокорлик материаллари, йиғма ёғоч уйларни алмаштириш кўзда тутилган.

Бундай амалий ҳамкорлик янги-янги кўринишларда намоён бўлмоқда, тобора мустаҳкамланмоқда. Уч йилдирки Хоразм ва Чита областлари меҳнаткашлари ўртасида тўғридан-тўғри алоқа ўрнатилган. Ҳамюртларимиз сибирликларга дастурхон неъматларини жўнатадилар, бунинг эвазига эса ёғоч, шифер, лак-бўёқ ва бошқа қурилиш материалларини оладилар. Яқинда хоразмликлар Кострома ва Калуга областларидаги бир неча совхозлар ҳамда фермаларни ижарага олиш ҳақида шартлашиб қўйдилар.

Фарғонадан Калинин областига вақтинча борган 500 оила ижарага олган хўжаликларда фидокорлик кўрсатмоқда. Наманганликларнинг вакиллари Киров областида бир неча картошкачилик хўжаликларини вужудга келтиришди. Тошкент ва Иваново областлари, Қорақалпоғистон АССР билан Челябинск ҳамда Кемерово областлари меҳнаткашларининг узоқ муддатга мўлжалланган иқтисодий ҳамда маданий алоқалари мустаҳкам негизга қурилгандир.

Ўзаро муносабатлар ва ўзаро ёрдамнинг ана шу қизиқарли кўринишларни ҳаётнинг ўзи вужудга келтирди. Бундай ташаббуснинг келажаги порлоқ, ана шу алоқаларни энига ҳам, бўйига ҳам кенгайтириш, чуқурлаштириш зарур. Умумий ишимиз бундан фақат фойда кўриши мумкин.

Ўртоқлар! Янги аграр сиёсат мулкий муносабатларни ва ишлаб чиқариш муносабатларини қайта қуришни, хўжалик юритишнинг турли-туман кўринишларидан оқилона фойдаланишни талаб этади. Бу эса хўжаликларимизнинг имкониятидан тўлароқ фойдаланишга олиб келиши муқаррар.

Колхоз ва совхозлар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида асосий бўғин бўлиб қолишлари шубҳасиздир. Энг муҳими шуки, улар расмий жиҳатдан эмас, ҳаққоний равишда мустақиллик касб этишлари, уларда пудратнинг, ижаранинг, кооперациянинг ҳар хил шакллари ривожлантирилмоғи лозим. Ўтган йили кўпгина бригадалар ва звенолар пудратга ўтиб ишладилар, 214 колхоз ва совхозда ижарачилик муносабатлари йўлга қўйилди, қишлоқ хўжалик кооперативлари янада ривож топди.

Салмоқли натижалар кўзга яққол ташланиб турибди. Сирдарё область Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг Жозил Эргашев бошлиқ ижарачи бригадаси 260 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан пахта териб топширди. Ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналарда йиғиштириб олинди. Кўрилган даромад 360 минг сўмни, ҳар бир ишловчининг ойлик иш ҳақи эса қарийб 400 сўмни ташкил этди. Рентабеллик 57 процентга етди. Умуман совхоз бўйича ижарачилик кенг қўлланмоқда, шу туфайли юксак иқтисодий кўрсаткичларга эришилмоқда. Яна бир мисол келтирмоқчиман. Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхозда 20 та ижарачи кооператив ишлаб турибди. Аслида уларни пахта ва бошқа маҳсулотлар етиштирувчи, техника ремонти, қурилиш, маҳсулотни қайта ишлаш, экинлар зараркунандаларига қарши кураш, маҳсулотни сотиш, маданият ва турмуш мактабгача ёшдаги болалар муассасалари масалалари билан шуғулланувчи кооператорларни бирлаштирган кооператив деб аташ мумкин. Бу ерда бошқарув аппарати қайта тузилди. Собиқ бошқарувчилардан 60 нафари қайта ишлаш ва хизмат кўрсатиш соҳаларига ишга ўтказилди.

Бу тўғрисида батафсил сўз юритаётганлигимнинг сабаби шуки, биз хўжаликлар ичида бошқарувни ўзаро муносабатларнинг иқтисодий принциплари негизида такомиллаштириш билан жиддий шуғулланишимиз керак. Худди ана шуни хўжаликларда янги иқтисодий муносабатларни йўлга қўйишнинг аниқ-равшан амалий кўриниши деса бўлади. Ленинобод, Амударё, Шофиркон, Оҳангарон ва бошқа районларда худди шундай йўл тутилмоқда.

Бундай ташаббусни қўллаб-қувватлаш, ерни, бошқа ишлаб чиқариш воситаларини узоқ муддат фойдаланишга топширишдан чўчимаслик, деҳқон фаолиятини ишлаб чиқаришнинг пировард натижаларига бевосита боғлаш зарур.

Меҳнат ресурслари ошиб-тошиб ётган, суғориладиган ер кам бўлган жойларда ҳам янгича ёндашувларни излаб топмоқ керак. Бунда турлича йўл тутиш, масалан, меҳнатни уюштиришнинг бригада, звено, оилавий кўринишларини қўллаш мумкин. Энг муҳими шуки, ҳунармандчиликни, маҳаллий саноатни, касаначилик меҳнатини ривожлантириш, хизмат миқёсини кенгайтириш соҳасида янги ишчи ўринларини вужудга келтириш тўғрисида доимий ғамхўрлик кўрсатилсин.

Озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги вазифалар хусусида яна бир марта тўхталиб ўтмоқчиман. Аввало дон ҳақида. Бу масалада фойдаланилмаётган имкониятлар жуда кўп. Энг катта камчилик ҳосилдорликнинг пастлигидир. Суғориладиган майдонларнинг ҳар гектаридан 50-60 центнердан бошоқли дон ҳосили олиш ўрнига бу кўрсаткич 33 центнердан ошмаётир. Маккажўхоричиликда ҳам аҳвол худди шундай.

Ембоп донни кўпайтириш мақсадида маккажўхори майдонларини кенгайтириш, интенсив технологияни қўлланиш, шу тариқа ҳар гектардан 70-80 центнер дон олиш зарур. Шу билан бирга такрорий экишни албатта йўлга қўйиш талаб этилади.

Кейинги йилларда республикада шоли етиштириш салмоғини ошириш бўйича катта ишлар қилинди. Жами 40 та ихтисослаштирилган хўжалик тузилди. Бироқ шоликор районларининг имкониятларидан мутлақо қониқарсиз фойдаланилмоқда. Шоликорлик самарадорлиги пастлигича қоляпти, зарар кўрувчи совхозлар сони камаймаётир. Шоли монокультураси ерларнинг мелиоратив ҳолати ёмонлашувига, унумдорлиги пастлашувига олиб келди.

Республикада дуккакли ва мойли экинлар, масалан, мош, ловия, соя, нўхат, ерёнғоқ, кунжут, сингари тўйимли моддаларга бой бўлган, аҳоли талаби кучли ҳисобланган ўсимликларни экишга етарли эътибор берилмаяпти. Ана шу экинлар майдонини кенгайтириш ва улардан олинадиган ҳосилни кўпайтириш имкониятлари эса барча областларда мавжуд. Биз бу ишни ҳамма жойда намунали йўлга қўйиш чораларини кўришимиз керак.

Сабзавотчилик, боғдорчилик ва узумчилик озиқ-овқат масаласини ҳал этишда муҳим ўринни эгаллайди. Кейинги йилларда картошка, сабзавот, қовун-тарвуз, мева ва узум етиштириш ҳажми бирмунча ошди. Ихтисослаштирилган совхозлар, 6 та агросаноат комбинатлари, «Тошкент» ва «Китоб» агрофирмалари вужудга келтирилди. Мазкур хўжаликларда маҳсулотни етиштириш, сақлаш, қайта ишлаш, аҳолига етказиб бериш жараёнлари ўзаро боғланганлиги диққатга сазовордир. Агрокомбинат ва агрофирма интеграциянинг истиқболи порлоқ кўриниши бўлиб, уни ҳамма жойда ривожлантириш зарур.

Лекин деҳқончиликнинг бу тармоғидаги ишлар аҳволи қониқарли эмас. Жамоат секторида ишлаб чиқариш ҳажми сусткашлик билан ўсмоқда, маҳсулот сифати яхшиланмаётир, нобудгарчиликка, талон-торож этишга барҳам берилмаган.

Бу соҳадаги асосий резерв ҳам ҳосилдорликни оширишдан иборатдир. Ихтисослаштирилган хўжаликларда ҳар гектар майдондан 230-280 центнер сабзавот олинаётган бир пайтда Қорақалпоғистон АССРда бор-йўғи 73 центнер, Сирдарё областида 122, Хоразмда 145 центнер ҳосил етиштирилмоқда. Ҳар тўрт хўжаликдан бирида ҳосилдорлик атиги 125 центнер атрофида қолаётир.

Эртанги сабзавот етиштиришга ҳали ҳам жиддий аҳамият берилмаяпти. Масъулиятсизлик ва хўжасизлик қўллари теплицаларда тартиб ўрнатишга тўсқинлик қилмоқда. Шу туфайли уларнинг ҳосилдорлиги пастлигича қолаётир. Аслини олганда ҳар квадрат метрдан 20 килограмм ва ундан ошириб ҳосил етиштираётган хўжаликлар оз эмас. Буни қарангки, Калинин районидаги «Партия XXI съезди» хўжалигида бу кўрсаткич тўрт баравар кам эканлиги аниқланди. Теплицаларни қуриш ва уларни ишлатишга сарфланаётган жуда катта маблағни назарда тутадиган бўлсак бундай кўрсаткич нақадар арзимас эканлиги кўзга яққол ташланади. Эҳтимол теплицаларни меҳнат коллективлари ёки оилаларга ижарага бериш маъқулдир? Буни ўйлаб кўриш ва тезроқ ҳал қилиш керак.

Сабзавотчиликда ташкилий қайта қуришни амалга ошириш пайти келди, деб ўйлаймиз. Йирик шаҳарлар атрофида мева-сабзавот маҳсулотлари етиштирувчи ихтисослашган зоналарни вужудга келтириш, қишлоқ жойларида эса аҳоли яшовчи пунктларга туташ ерларни сабзавотчилик хўжаликлари ихтиёрига ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Шундай қилинганда маҳсулот етиштиришни кўпайтириш билан бирга меҳнатга яроқли аҳолини иш билан таъминлаш, атроф-муҳитни соғломлаштириш имкони ҳам вужудга келади.

Республикада полизчилик шуҳрати тобора сўниб бормоқда. Ялпи ҳосил кетидан қувиш оқибатида асосан кечпишар тарвуз навлари экилмоқда, бунинг устига селитра деган зарарли ўғит аямай ишлатилмоқда. Бу ҳақда алоҳида фикр юритиш керак, чунки одамларнинг саломатлиги устида сўз бормоқда. Қовун ва тарвузларимиз хусусида тўқилган латифаларни мамлакатимизнинг ҳамма жойида эшитиш мумкин. Агросаноат давлат комитети ана шундай маҳсулотларнинг аъло сифатли бўлишини рағбатлантирувчи, химиявий моддаларни ҳаддан ташқари ишлатган шахсларни жиддий жазоловчи чора-тадбирларни кўриши керак.

Картошка етиштиришда йўл қўйилаётган жиддий камчиликларни ҳам айтиб ўтайлик. Бу масалада ҳукуматнинг қанчадан-қанча қарорлари қабул қилинган. Бироқ уларнинг бирортаси ҳам бажарилгани йўқ. Аҳоли жон бошига картошка етиштириш ҳатто 1960 йилдагига нисбатан 18 процент камайиб кетди. Ишлаб чиқариш планлари 1986—1988 йилларда Бухоро областида 24 процент, Қорақалпоғистон АССРда 35, Андижонда 50, Қашқадарёда 67, Тошкент областида 68 процент бажарилди, холос. Ана шу маҳсулотни тайёрлаш планлари ҳам тўлмай қолди.

Жорий йилда ҳам бу соҳадаги аҳвол яхшиланмаётир. Сирдарё, Хоразм ва Наманган областларининг кўп хўжаликларида март ойининг ўрталарида ҳам қанча майдонга картошка экиш мўлжалланганлиги маълум эмас эди. Уруғлик картошка эса эҳтиёжнинг 60 процентига етарлетмасдир. Бунинг устига шу областларда уруғлик картошканинг 656 тоннаси овқат учун ишлатиб юборилган.

Бундай қараганда картошкачиликдаги ўпирилиш Агросаноат давлат комитетини, халқ депутатлари область Советлари ижроия комитетларини ташвишлантирмаётганга ўхшайди. Бу тариқа ишлаш ярамайди, ўртоқлар!

Боғдорчилик ва узумчиликдаги аҳвол ҳам яхшиланмаётир. Агросаноат комитетлари ва бирлашмаларининг назоратсизлиги оқибатида кўпгина районларда янги боғлар, токзорларни вужудга келтириш, эски, кам ҳосилли, бефойда боғ ва токзорларни янгилаш суст бормоқда. Бухоро, Наманган, Самарқанд, Сурхондарё областларида боғдорчилик Андижон, Хоразм областларида эса узумчилик соҳасида қониқарсиз аҳвол рўй бермоқда. Кейинги уч йилда колхозлар ва давлат хўжаликлари 375 минг тонна мевани, 185 минг тонна узумни кам етказиб беришди.

Мева-сабзавот маҳсулотлари нобудгарчилигига ҳали ҳам чек қўйилмаётир. Нознеъматларнинг 30—35 проценти исроф бўлмоқда. Омборлар ва музхоналар, мева ҳамда сабзавотни қайта ишловчи цехлар қурилиши суст бормоқда, мавжудларидан ҳам унумли фойдаланилмаётир. Шаҳар ташкилотларининг раҳбарлари бу муаммони ҳал этишда ёрдам кўрсатишлари керак эди, лекин улар ўзларини ҳамон четга олмоқдалар. Фикримизча, мева-сабзавот маҳсулотларини сақлаш ҳамда қайта ишлашни ана шу маҳсулотлар етиштирилган жойларда йўлга қўйиш мақсадга мувофиқ бўлса керак. Шундай қилинганда колхоз ва совхозлар манфаатдорлиги ҳам, уларнинг маҳсулот сифати, уни сақлаш соҳасидаги масъулияти ҳам ошади.

Мева-сабзавотчилик хўжалигининг имкониятлари чиндан ҳам беқиёсдир. Ишлаб чиқариш намунали йўлга қўйилган, интенсив технология жорий этилган тақдирда мавжуд майдонларнинг ўзидан олинаётган ҳосилни бир ярим—икки баравар кўпайтириш мумкин. Бунинг учун иқтисодий омилларни тўла-тўкис ишга солиш, тармоқни хўжалик юритишнинг ижара шартларига кўчириш талаб этилади.

Чорвачиликда ҳам кўпгина муаммолар тўпланиб қолди. Бу тармоқдаги ўзгаришлар унчалик сезиларли эмас, ўсиш суръатлари аҳолининг гўшт ва сут маҳсулотларига бўлган талабига жавоб бермайди. Асосий резерв эса маҳсулдорликни оширишдан иборатдир. Ҳисоб-китоблардан маълум бўлишича, молларни яхшироқ боқиш ва парваришлаш, зооветеринария хизматини тўғри уюштириш туфайли ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сутни 20—25 процент кўпайтириш, бузоқларнинг бир кеча-кундузда ўртача семиришини 500-600 граммга етказиш мумкин. Моллар подасини яхшилаш, сигирларнинг қисир қолишига барҳам бериш ҳисобига ҳам маҳсулот етиштиришни анча кўпайтирса бўлади. Худди шундай резервлар қўйчиликда, чўчқачиликда, паррандачиликда ҳам оз эмас.

Моллар маҳсулдорлигини оширишда мутахассислар ўрни алоҳида аҳамиятга эга. Афсуски улар ташаббус кўрсатиб ишламаётирлар. Шундай экан, молларнинг ялпи касалланишга дучор бўлаётганлигини қандай баҳолаш мумкин? Ҳозирги шароитда зооветеринария хизмати ходимлари, барча мутахассисларга нисбатан талабчанликни кучайтириш, уларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақни пировард натижага боғлиқ қилиб қўйиш керак.

Кейинги йилларда озуқабоп экинлар майдони кенгайтирилди, тармоқнинг моддий-техникавий таъминоти яхшиланди. Бироқ озуқа етиштиришни ривожлантиришга муносабат эскича қолмоқда. Озуқабоп экинлар экиш планлари мунтазам равишда бажарилмаётир, қўшиб ёзиш ҳоллари ҳамон учраб турибди.

Озуқа етиштиришни хўжалик ҳисобида ишловчи ихтисослаштирилган бўлинмаларда йўлга қўйиш, уларга етарли миқдорда ўғитлар, техника воситалари ажратиш, бу ишни унумдор ерларда уюштириш, аралаш, кўклигида ўриб олинадиган ва такрорий экинлар экишни кенг қўлланишни ташкил қилиш жуда муҳим вазифадир.

Подаларни тўлдириш гўшт ва сут етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви ҳисобланади.

Афсуски, айрим областларда, айниқса, қўриқдаги хўжаликларда бу соҳада аҳвол яхши эмас. Сирдарё областидаги 42, Самарқанд областидаги 36, Қашқадарёдаги 28 хўжаликда умуман сигирлар йўқ. Мол боқилмайдиган жойда барака бўлмаслигини ана шу колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассисларига яна бир марта эслатиб ўтмоқчиман. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг шахсий ёрдамчи хўжаликлари имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш зарур. Ҳозирги пайтда республика аҳолиси хонадонларида 1 миллион 100 минг бош сигир, ёки жами сигирларнинг 70 проценти боқилмоқда. Хонадонларда гўштнинг тенг ярми, сутнинг эса учдан икки қисми етиштирилмоқда. Бироқ, айни вақтда қишлоқдаги хонадонлардан 770 мингтасида ёки 41 процентида сигир йўқ. Биз ҳар бир ҳовлида камида битта ёки иккита сигир боқилишига эришмоғимиз керак. Халқ депутатлари район, посёлка ва қишлоқ Советлари бу ишни қандай қилиб уюштириш ҳақида ўйлаб кўришлари лозим. Хуллас, шахсий ёрдамчи хўжаликларга бўлган муносабатни тубдан ўзгартириш, озуқа таъминотида зооветеринария хизмати масаласида аҳолига ёрдам кўрсатиш талаб этилади.

Ўртоқлар! Қишлоқ хўжалигини юксалтириш биринчи навбатда ерлар унумдорлигини сақлаш ҳамда бойитишга боғлиқ эканлигини яхши биласиз. Ҳозирги аҳвол ниҳоятда ташвишли. Колхоз ва совхозлардаги суғориладиган майдонларнинг қарийб ярмини батамом реконструкциялаш, 440 минг гектар майдонда биринчи навбатдаги мелиорация тадбирларини амалга ошириш зарур. Керакли миқдорда зовурлар йўқлиги, хўжаликлар ичидаги коллектор-зовур тармоқлари хароб ҳолга тушиб қолганлиги, шўр ювиш ишлари сифатсиз ўтказилаётганлиги оқибатида биз ҳосилнинг 15-20 процентини бой бермоқдамиз.

Ўтган йилдан бошлаб мелиорация ишларини амалга оширишга анча миқдорда қўшимча маблағ ажратилди, коллектор-зовур тармоқларини реконструкциялаш, ернинг ҳолатини яхшилаш ишлари авж олдирилди. Лекин ҳамма жойда ҳам бу масалага масъулият билан қаралмаётир. Мелиоратив вазиятни ҳисобга олган ҳолда схемалар асосида ишлаш йўлга қўйилмаяпти, лойиҳалар сифати талабга жавоб бермайди.

Сув ресурсларидан тежаб-тергаб, оқилона фойдаланиш ҳақида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман. Маълумотларга қараганда айрим зоналарда сув таъминоти масаласида жиддий вазият рўй бериши кутилмоқда. Тоғлардаги қор қатламлари ва омборлардаги сув ҳажми аввалги йилдагидан бирмунча кам. Бунинг устига республикада сув сарфи салмоғи мамлакат бўйича энг юқори даражада турибди, яъни ҳар гектарга 14 минг кубометр, Хоразм, Бухоро, Фарғона областларида эса бундан ҳам зиёд сув сарфланмоқда. Бундай ҳол суғоришнинг йўлга қўйишдаги камчиликлар, аксарият коллекторлар, зовурлар, ариқлар ҳолатининг қониқарсиз эканлиги оқибатидир.

Сувни тежаш имконини берувчи технологияга ўтиш учун барча чораларни кўриш, Орол тақдири ва регионда экологик ҳолат масаласида юксак масъулият ҳис этиш зарур. Бу йил сарфланадиган сув 4 миллиард кубометрга ёки 10 процентга қисқартирилгани олдимизда турган муаммонинг ғоят жиддийлигидан далолат беради. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари, сув хўжалиги ходимлари яқин вақт орасида сув учун ҳақ тўлаш жорий этилажагини ёдда тутишлари керак.

Ерлар унумдорлигини ошириш, суғориладиган гектар қайтимини юксалтиришда турли-туман ўғитлар катта аҳамиятга эга.

Бу соҳада ҳам табиий муҳитни бузишга чек қўйиш тадбирлари бегиланиши, ўғитлардан фойдаланиш ишларига тузатишлар киритилиши лозим.

Тўғри, химиясиз иш битмайди. Шунинг учун ҳам ўғитлар ва дефолиантлардан фойдаланиш маданиятини ҳамда масъулиятини ошириш, экинларни муҳофаза қилишнинг биологик усулларини кенг қўлланиш, қишлоқ жойларида медицина-санитария шароитини яхшилаш зарур.

Ўртоқлар! Ҳозирги пайтда республика партия ташкилоти ҳисобидаги коммунистларнинг учдан икки қисми қишлоқларда яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. Уларнинг ҳар бири аграр тармоқда қайта қуришнинг моҳир ташкилотчиси, янгилик ташаббускори, барча хайрли ишларнинг байроқдори сифатида майдонга чиқмоғи керак.

Бироқ кўпгина партия комитетларида буйруқбозлик, дабдабабозлик, қоғозбозлик сингари иллатлар суст бартараф этилмоқда. Хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари бажарадиган ишларга ҳадеб аралашиш ҳоллари ҳамон учраб турибди. Район партия комитетлари баъзан ижарачилар ва пудратчилар билан бюрократлар ўртасидаги курашни шунчаки кузатиб туришдан нарига ўтмаётирлар.

Ҳозир қишлоқда партия комитетлари ва партия ташкилотларининг ташкилотчилиги, принципиал йўл тутиши ҳар қачонгидагига нисбатан кўпроқ аҳамиятга эга. Коммунистлар сўз ва иш бирлиги билан одамларни янги иқтисодий муносабатларнинг афзалликларига ишонтиришлари лозим.

Партия комитетлари агросаноат комплексини бошқаришни қайта қуриш, сон-саноқсиз устқурмаларни тугатиш, деҳқонни ердан бездириб қўйган ҳолатларга барҳам бериш йўлида кўп ишларни рўёбга чиқаришлари керак.

Агросаноат давлат комитетининг областлар, районлардаги бошқарув бўлинмаларида қарийб 9 минг мутахассис ишламоқда. Ана шу кўпсонли аппарат эндиликда қисқартирилади. Бўшаб қоладиган кадрлардан хўжаликларни мустаҳкамлаш йўлида самарали фойдаланиш, ҳар бир ходимга меҳнат коллективларида, ижарачилар, пудратчилар орасида ўз ўрнини топишда ёрдам кўрсатиш ғоят муҳимдир.

Масъулиятни зиммага дадил олиш, чинакам халқ ҳокимияти органлари сифатида майдонга чиқиш халқ депутатлари Советларининг бурчи ҳисобланади. Улар олдида ер, сув ва бошқа ресурслардан самарали фойдаланиш, қишлоқнинг социал-маданий пойдеворини мустаҳкамлаш, қонунчиликни, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза этиш сингари кўпдан-кўп вазифалар турибди.

Ана шу ва бошқа муаммоларни ҳал этишда касаба союз ва комсомол ташкилотларининг алоҳида ўрни борлигини таъкидлаб ўтмоқчиман.

Ўртоқлар! СССР халқ депутатлигига сайлов янги қонун асосида, демократия, ошкоралик шароитида ўтказилди. Бу сиёсий мавсум қайта қуриш йўлининг тўғрилигини, ҳаққонийлигини, ўзгармаслигини кўрсатди. Қишлоқ меҳнаткашларининг энг муносиб вакиллари давлат ҳокимияти олий органига сайландилар.

Биз халқ депутати деган шарафли номга эришган ҳамма ўртоқларни самимий табриклаймиз, уларга бардам саломатлик, аъло кайфият, шавкатли ишларида муваффақият, бахт-саодат тилаймиз.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари, Ўзбекистоннинг ҳамма меҳнаткашлари олдида ғоят улкан, кенг кўламли, кўп қиррали вазифалар турибди. Энг муҳими бугунги ишни эртага қолдирмасдан бажариш, умумий тараққиётга кўпроқ ҳисса қўшиш, жамиятимизни революцион янгилаш жараёнининг олдинги сафларида боришдан иборат.

Ана шундай қилсак, жонажон республикамизнинг шон-шуҳрати янада ошади, қондардош халқлар ўртасидаги обрў-эътиборимиз осмон қадар юксалади. Шу йўлда ҳар қанча ғайрат кўрсатсак, куч сарфласак арзийди, ўртоқлар!

Ўзбекистон агросаноат комплекси ходимлари қурултойи қатнашчиларининг республика барча меҳнаткашларига

МУРОЖААТНОМАСИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Чорвачиликда фойдаланилмаётган резервлар кўп. Моллар бош сони ҳозирги даражада сақланиб қолган тақдирда ҳам биз 1,7—2 баравар кўп маҳсулот олишимиз мумкин. Зооветеринария хизматининг кучларини подани тўлдириш, молларни тўғри сақлаш ва боқишни уюштириш масалаларига қаратиш зарур деб ҳисоблаймиз. Чорвачиликни тўйимли озуқа билан таъминлаш энг асосий вазифадир. Биз шахсий томорқаларда, корхоналар ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликларида озиқ-овқат етиштиришни кўпайтириб бориш имкониятларидан тўлароқ фойдаланишимиз лозим.

Ҳозирги пайтда диққат-эътиборимизни жамлашимиз зарур бўлган энг асосий соҳалар—агротехника ва технология интизомига қатъий риоя этиш, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, сув ресурсларини тежаб сарфлаш, минерал ва органик ўғитлардан оқилона фойдаланиш, илғор тажрибани қўлланиш юзасидан иш олиб боришдан иборатдир. Бошқача айтганда, ернинг унумдорлигини тиклаш ҳамда табиий муҳитнинг булғанишини камайтириш имконини берадиган соҳаларни назардан қочирмаслигимиз керак.

Партиянинг янги аграр сиёсатини амалга ошириш, аҳолини озиқ-овқат билан таъминлаш иши ҳаммага дахлдор бўлиб, бу масалада ҳеч ким четда қолмаслиги лозим. Биз шаҳарларнинг барча меҳнат коллективларини ана шу умумхалқ ишига ҳисса қўшишга, маҳсулотни сақлаш ва қайта ишлашнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда, турар-жой, мактабгача муассасалар, социал-маданий мақсадларга мўлжалланган бошқа объектлар қуришда қишлоқ аҳлига аниқ амалий ёрдам кўрсатишга чақирамиз. Бу эса шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги яқин алоқаларни қарор топтиришга, партиямизнинг ишчилар синфи ва деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашга қаратилган йўлига жуда мос тушган бўлур эди.

Агросаноат комплекси самарадорлигини оширишда фан ғоят катта аҳамият касб этишини ҳисобга олиб, биз илмий муассасаларнинг ходимларига мурожаат қилиб, улар ўз ишларини дадил қайта қуриб олишларини, пахтачилик, мева ва сабзавотчилик, озуқа етиштириш, чорвачилик ва бошқа тармоқларнинг долзарб муаммоларига эътиборни кучайтиришларини сўраймиз. Ҳамма жойда фан ва ишлаб чиқариш алоқасини мустаҳкамлаш зарур, биз амалиётни чин маънода илмий жиҳатдан таъминлашни кутмоқдамиз.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми бизни хўжалик юритишнинг деҳқон ернинг ҳақиқий эгаси бўлиб қолишига имкон берадиган иқтисодий муносабатлари ва шаклларини яратишга йўналтирмоқда. Деҳқон меҳнатининг обрў-нуфузини ошириш, деҳқонлар, қишлоқ хўжалиги барча ходимларининг аҳволини яхшилаш сари ўзгаришлар рўй бериши керак. Биз аниқ шарт-шароитдан келиб чиққан ҳолда меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг турли-туман шакллари — коллектив, оила ва ижара пудратлари, қишлоқ хўжалик кооперативлари, агрофирмалар, агрокомбинатлар ва бошқа тузилмани ривожлантиришимиз лозим, агросаноат комплексини бошқариш системасини такомиллаштиришга имкон туғдирадиган уюшмаларга кенг йўл очишимиз зарур. Буларнинг барчаси колхоз ва совхозларда, умуман социалистик қишлоқ хўжалигида мавжуд жуда катта потенциалдан тўлароқ фойдаланишга имкон беради.

Тўла хўжалик ҳисоби ва ўз харажатларини ўзи қоплашга ўтиш шароитида биз бошқарувнинг иқтисодий усулларини аниқлаб олишимиз ҳамда пастдан юқорига қараб қўлланишимиз, мустақил ва ташаббус билан, буйруқ кутмасдан ишлашимиз, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, сарф-харажатларни камайтиришда моддий манфаатдорликни ошириш учун мумкин бўлган жамики чоралардан фойдаланишимиз жуда муҳимдир. Ялпи даромадга қараб меҳнатга ҳақ тўлашга ўтишни тезлаштириш, маҳсулотни шартнома нархларида реализация қилиш ҳуқуқидан кенг фойдаланиш лозим. Бунда инсон, унинг меҳнат ва ижтимоий фаоллигини рўёбга чиқариш, турли-туман эҳтиёжларини қондириш диққат марказида бўлиши керак. Дала ва фермаларнинг меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш соҳаларини ривожлантиришни жадаллаштириш, уларнинг жамики социал талаб-эҳтиёжларини қондириш ҳақида доимий ғамхўрлик кўрсатиш зарур.

Янги аграр сиёсат мамлакатимизда рўй бераётган сиёсий ва социал-иқтисодий ўзгаришларнинг таркибий қисмидир. СССР халқ депутатлари сайлови бўйича бўлиб ўтган сайлов кампанияси, бутун ижтимоий-сиёсий вазият демократиялаш ва ошкоралик шароитида меҳнаткашлар фаоллиги ўсиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Барча қийинчиликларга қарамасдан қайта қуриш куч тўпламоқда, ўз потенциалига эга бўлиб бормоқда, у ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларидаги ўзгаришларда тобора яққолроқ кўзга ташланяпти.

Бизнинг ҳаммамиз республикада рўй бераётган ижобий жараёнларнинг шоҳидимиз ва иштирокчисимиз. Етилган муаммолар амалда қандай ҳал этилаётганини кўриб турибмиз. Жамоатчилик фикри ҳисобга олинган ҳолда миллатлараро муносабатларни уйғунлаштириш, тил сиёсати, экологик вазиятни, айниқса Орол бўйидаги вазиятни соғломлаштириш соҳасида, бошқа долзарб масалалар юзасидан аниқ чоралар кўрилмоқда. Биз муайян доирадаги шахсларнинг амалга оширилаётган ишларни шубҳа остига олиш, сафсатабозлик йўли билан республикадаги вазиятни мураккаблаштириш, турғунлик йилларида тўпланиб қолган долзарб ва қийин муаммоларни хотиржамлик билан, пухта ўйлаб ҳал этиш ўрнига кераксиз ҳис-ҳаяжонларни авж олдиришга интилишларини қоралаймиз. Бўлиниш эмас, балки қайта қуриш платформаси, КПСС сиёсати атрофида барча кучларни жипслаштириш бугунги кунда республикамиз учун жуда муҳим ҳаётий вазифа ҳисобланади.

Ўртоқлар! Биз, қурултой қатнашчилари, колхозчилар, совхоз ишчилари, республика агросаноат комплексининг барча ходимларини, саноат корхоналари, қурилишлар, ташкилотлар, муассасаларнинг меҳнат коллективларини, шаҳар ва қишлоқлар аҳолисини қайта қуришнинг инқилобий ғоялари, туб иқтисодий ислоҳот ғоялари билан қуролланишга, ўз куч-ғайратлари, билимлари, тажриба ва маҳоратларини партия янги аграр сиёсати вазифаларини ҳал этишга сарфлашга чақирамиз. Биз барча хўжаликларнинг раҳбарларига мурожаат этиб, бу йил асосий ҳосилнинг машиналарда териб олинишини таъминлашга, камида 40 мингта комбайнни тайёрлаш ва далага чиқаришга, пахта йиғим-терими мавсумига болаларни жалб қилишга йўл қўймасликка ундаймиз. Ҳаётимиз янада яхшироқ, янада бойроқ, социалистик жамиятимизга муносиб бўлиши учун биз ҳаммамиз ташаббус ва омилкорлик, меҳнатсеварлик ва масъулият кўрсатишимиз зарур.

СССР халқ депутатлари сайловини ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясида

(Давоми. Боши биринчи бетда).

да матбуотда эълон қилинади.

Депутатликка иккитадан ортиқ номзод рўйхатга олинмаган ва улардан бирортаси ҳам сайланмаган 199 та сайлов округида, шунингдек сайлов ўтказилмади, деб топилган сайлов округларида СССР халқ депутатлари сайловини қайта ўтказиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. «СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги СССР қонунининг 61-моддасига биноан, 1989 йилнинг 14 майида қайта сайлов ўтказишга қарор қилинди. Қайта сайлов ўтказиш ҳозир ишлаб турган округ сайлов комиссиялари зиммасига юкланди. Участка сайлов комиссиялари илгариги составда ишлаши назарда тутилади.

Қайта сайлов «СССР халқ депутатлари сайлови тўғрисида»ги СССР қонунида белгиланган тартибда ўтказилади. Бунда марказий сайлов комиссияси асосий сайловолди тадбирларини ўтказишнинг қуйидаги навбатини белгилади: сайлов округларидан СССР халқ депутатлигига 13 апрелдан кечикмай номзодлар кўрсатилади; депутатликка номзодлар 16 апрелдан кечикмай рўйхатга олинади; депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашувлари номзод рўйхатга олинган кундан бошлаб 13 майгача уюштирилади.

Қайта сайлов пайтида овоз бериш умумий сайлов ўтказиш учун тузилган сайловчилар рўйхати асосида ўша сайлов участкаларида ўтказилади. Рўйхатлар ҳамма танишиб чиқиши учун 1989 йил 3 майдан бошлаб тақдим этилади.

76 та сайлов округида қонунга биноан сайловдан кейин икки ҳафта ичида қайта сайлов ўтказилади.

26 март куни 619-Актюбинск қишлоқ-территориал сайлов округидан сайланган СССР халқ депутати вафот этганлиги муносабати билан мазкур округда сайловни 1989 йилнинг 14 майида ўтказиш белгиланди.

Комиссия мажлисида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Лукьянов, СССР Олий Совети Президиумининг секретари Т. Н. Ментешашвили, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари иштирок этдилар.

(ТАСС).

ИШНИНГ ЎНГИДАН КЕЛСИН, ПАХТАКОР ДЕҲҚОН

БУ ЙИЛГИ ШАРОИТДА ЕРНИ ЭКИШГА ТАЙЁРЛАШ, ЧИГИТНИ ТАБИИЙ НАМГА БИР ТЕКИС УНДИРИБ ОЛИШ УЧУН НИМАЛАРГА ЭЪТИБОР БЕРИШ КЕРАК

Асл ва миришкор деҳқонга ўргатиш, маслаҳат беришнинг ҳожати йўқ. У ҳар бир тадбирни ернинг тупроғи, иқлим шароити, об-ҳавонинг қандай келишига қараб ўзи амалга оширади. Лекин баъзи ҳолларда мутахассислар билганини деҳқонлар билмаслиги ҳам мумкин...

КПСС Марказий Комитети март Пленумида ҳозирги кунда деҳқон ернинг ҳақиқий эгаси бўлсин деб айтилди. Ҳамманинг дилидаги гаплар бу. Биз ҳам еримизнинг ана шу ҳақиқий эгалари меҳнатини бироз енгиллаштириш, экиш-тикиш билан боғлиқ бўлган масалаларда уларга қарашиб юбориш мақсадида айрим маслаҳатларимизни айтиб ўтишни лозим топдик.

Маълумки, пахтачиликда ерни экишга сифатли тайёрлаш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Деҳқонларимиз буни яхши тушунадилар. Модомики, ер қанчалик текис, донадор, кесаклари майда бўлса, шунча яхши. Буни сизларнинг эсингизга солаётганимизнинг боиси бор, албатта. Чунки, айрим ҳолларда далаларда ҳаддан ташқари кўп техника ишлашига йўл қўйилади. Оғир вазнли молалардан фойдаланилиб, ерда намни сақлашга ҳаракат қилинади. Оқибатда чанг кўтарилади, тупроқ ниҳоятда майдаланиб кукун бўлиб кетади. Бунга йўл қўймаслик керак. Сабаби ёғингарчилик бўлган тақдирда ерда қатқалоқ ҳосил этилади. Демак, иш анча қийинлашади. Тупроқнинг структурасини бузиб қўймаслик учун нам сақлаш мақсадида кўпроқ енгил молалардан фойдаланишни тавсия этамиз.

Кўп йиллик бегона ўтлар босиб кетган майдонларни ана шу ўтларнинг илдизидан тозалашга алоҳида эътибор бериш ҳам муҳимдир.

Пуштага чигит экишнинг иқтисодий самараси катта. Бекобод, Коммунистик районларидаги аксарият хўжаликларда, Чиноз районидаги баъзи колхозларда уч-тўрт йилдан буён шу усулда чигит экилиб, яхши натижага эришиб келинмоқда. Шунинг учун бу муҳим агротехник тадбирга алоҳида аҳамият беришларингизни истардик.

Уруғликни танлаш ва уни экишга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган тадбирларни пишиқ-пухта амалга ошириш —ғўза парвариши ва мўл ҳосил олишда муҳим омил эканлигини унутмайлик. Ўтган йили область хўжаликларида уруғлик чигитнинг олтитадан ортиқ нави экилди. Айрим хўжаликларда эса бир нечта нав чигит экилди. Бу, албатта, навларнинг аралашиб кетишига ва натижада тола сифатига салбий таъсир кўрсатади. Уруғчилик ишларини ривожлантиришни қийинлаштиради.

Бу йил чигитнинг С-6524, «Қирғиз—3» навлари экиладиган майдонларни кенгайтиришни маслаҳат берамиз. Бу навлар толасининг пишиқлиги билан ажралиб туради. Бизнингча областда кўпи билан 4—5 хил навдаги чигит экилиши, районларда икки хил навдан ошмаслиги,

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТ БЕРАДИЛАР

хўжаликларда эса бир хил навдаги чигитлар экилгани маъқул деб ўйлаймиз. Бунга, албатта, тажриба ишлари билан шуғулланадиган хўжаликлар кирмайди. Экиш учун биринчи ва иккинчи класс, униб чиқиш ҳолати 90 процентдан кам бўлмаган уруғликлардан фойдаланиш зарур.

Илгари уруғлик чигит «фентиурам» препарати билан дориланарди. Энди ундан фойдаланиш ман этилди. Ҳозир хўжаликларга келтирилган уруғликларнинг 75 проценти эса «Тигам» препарати билан дориланган. Қолган қисми хўжаликларнинг ўзида «формалин» препарати билан дориланади. Формалин билан дорилаш услубидан район ва хўжаликларнинг мутахассислари хабардор. Шунинг учун бу ишни уларнинг раҳбарлигида амалга ошириш керак.

Бир гектарга сарфланадиган уруғлик нормаси туксиз чигит учун 30—35 килограмм белгиланади. Агар қатор оралари 60 сантиметр қилиб экилганида тукли чигитлардан 70 килограммдан, 90 сантиметрли қатор орасида 60 килограммдан сарфланади. Бунда чигитнинг униб чиқиш даражасига қараб нормани кўпайтириш ва озайтириш ҳам мумкин.

Техниканинг созлиги, механизаторнинг тажрибаси, маҳорати ишнинг муваффақиятли таъм... этишда ҳал қилувчи рол ... йнайди. Ҳар бир экиш аг... атига тўғри келадиган м... он 50—60 гектардан ошм... тиги мақсадга мувофиқди... Дала четларини, арик, д... хт тагларини ўзлаштириб ... ар бир гектар ерга чигит... нинг тўлиқ экилишини таъ... н қилиш муҳимдир.

Трактор экиш ва ишлов бериш даврида ... имий кириб чиқадиган ... ни белгилашни ҳам унутм... ик талаб этилади. Бу тад... ундириб олинган кўчатни... керакли миқдорда сақлаб олиниши имкониятини бера...

Тракторларни ... лғи — мойлаш материал... сув билан таъмин эти... бевосита далада, иш ... йининг ўзида амалга оши... га нима етсин.

Кўп йиллик тажр... дан яхши биласи... тупроқнинг 10 сантим... чуқурликдаги қатламид... сиқлик 14 даражага ... нида экишни бошлаш ... Лекин кунлар исиб, ҳа... тез кўтариладиган бўлс... ринчи навбатда енгил ... роқли, қумоқ, қуёшга ... ган майдонларда эк... бошлаб юборишни масл... берамиз. Экиш пайтида ... гитнинг чуқурлиги ту... шароитига қараб 4—5 ... тиметрдан ошмагани маъқ...

Экиш билан бир йўла ... га минерал ўғит солиб ... тиш сингари илғор агрот... ника усулини ҳамма ер... қўллаш керак. Агарда шу... горлаш вақтида ерга норм... даги фосфор ўғитининг ҳа... маси солинган бўлса, у ҳол... да экиш пайтида азотл... ўғитлардан фойдаланиш би... лан чегараланиш зарур. Гербициддан фойдаланишнинг ҳам ўз қоида, тартиблари, талаби бор. Тупроқда намнинг оз-кўплиги, экиш схемасига қараб фойдаланиш нормалари қандай бўлишини сиз деҳқонлар яхши биласизлар. Лекин шунга қарамасдан бу муҳим ишни мутахассислар маслаҳати асосида бажариш керак бўлади. Ўти кам чиқадиган ва ишчи кучи етарли бўлган жойларда экиш пайтида ерга гербицид солиш шарт эмас.

Гербицидни ишлатиш пайтида айрим деҳқонларимиз хавфсизлик қонун-қоидаларини менсимайдилар. Бу нотўғри албатта. Гарчанд ишлатиш пайтида гербициднинг зарари кишига унчалик сезилмасада аслини олганда кейинчалик соғлиққа зиён етказиши турган гап. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Шунинг учун деҳқонларга ҳамма ерда гербициддан фойдаланишнинг хавфсизлик тартиб-қоидаларини обдан тушунтириш лозим.

Чигитни ўз вақтида экиб олиш технологияси деҳқонлардан, механизаторлардан, мутахассислардан тайёргарлик ишларининг пухта ва сифатли бажарилишини талаб этади. Шунинг учун ҳам бу соҳадаги тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганлигини бригада бошлиқлари, ижарачилар иштирокида текшириш ва аниқ бир хулосага келиш зарур.

Бутун куч, эътибор деҳқоннинг маҳорати, қобилияти ҳамма ерда чигитни апрель ойининг иккинчи ўн кунлигида экиб олинишига қаратилмоғи зарур. Ана шунда уруғликни ернинг табиий намига бир текис ва қийғос ундириб олиш, гектарларда кўчатларнинг бут бўлиши, бу кўчатларнинг нормал, соғлом ривожланиши учун керак бўлган барча шарт-шароитларни яратиш учун имконият яратилган бўлади. Экиш пайтида ҳамма ерда қаторларнинг тўғри чиқишини таъмин этайлик.

Асосий майдонларда экиш ниҳоясига етказилгач, далаларни яна бир бор кўздан кечириб чиқишни унутмайлик, дала, ўқариқларнинг ёқалари, йўл чеккалари, тутзорларнинг атрофларига қўшимча чигит экиб, шу асосда гектарларнинг тўлалигига эришилади.

Фидокор, ҳар қандай қийинчиликларни ақл идроки билан енгиб келган, ҳар қандай шароитда маҳоратлари, тажрибаларини ишга солиб, ... л ҳосил етиштирадиган ... ҳқонларимиз бу йил ҳам вазифаларини шараф билан адо этиб, экиш мавсуми уюшқоқлик билан ўтка... катта хирмонга пухта за... яратадилар деб ишона...

Р. НУРМАТОВ,
...ласть агросаноат комитети раисининг биринчи ...инбосари.

З. МАХСУМОВ,
...тачилик бўлимининг ...лиғи.

А. ҚОДИРОВ,
...и мутахассис.

ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ МОСКВАНИНГ ЭФИР ТЎЛҚИНЛАРИДА

29 март. Ўзбекистон радиосининг «Машъал» музикали хабарлар программаси Москва ва Ленинград эфир тўлқинлари орқали янгради. Эшиттиришлар республика территориясида бўлганидек, ўзбек ва рус тилларида олиб борилмоқда.

Яқингача ҳам биз бу ҳақда ҳатто тасаввур қилолмасдик. Ораларида бизнинг кўпгина юртдошларимиз бўлган москваликларни республикамиз ҳаёти билан кенгроқ таништириш имконияти — бу тобора кучайиб бораётган янгича сиёсий тафаккур ва ҳалқаро кескинликни юмшатишнинг самарасидир. Охир-оқибатда эса демократиялаш ва ошкоралик самарасидир.

— Ғарб радиостанцияларининг овозини бўғиб қўйиш тўхтатилгандан сўнг, шу вазифани бажарган кучли замонавий передатчиклар «ишсиз» қолди ва бизнинг «Машъал» программамиз Россия тўлқинлари орқали эшиттириладиган бўлди, — деди Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раиси Н. Ғоибов. — Шу передатчиклар ретрансляторлар вазифасини бажармоқда.

«Машъал» программасини Ўзбекистон аҳолисига таништириб ўтишнинг ҳожати йўқ. У бераётган хабарларнинг ранг-баранглиги, мазмундорлиги, музикали саҳифаларининг танланиши билан Бутуниттифоқ «Маяк» радиостанциясини эслатади. Шундай қилиб, ўзбекистонликлар ҳам, республика янгиликлари билан қизиқадиган мамлакатимизнинг марказий районларидагилар ҳам эндиликда эрта тонгдан то шом қоронғусигача «Машъал» программасини тинглашлари мумкин. Тез орада «Машъал» радиостанциясининг ҳаммага таниш музикасини РСФСР Ноқоратупроқ зонасининг аҳолиси ҳам эшитади.

Москва ва Ленинград учун эшиттиришлар ҳар куни Москва вақти билан соат 6 дан 17.30 минут ўтганга қадар 31,27 метр тўлқинда, 17.35 дан 23 га қадар 16,82 метр тўлқинда олиб борилади.

ЗАРАРНИ ЙЎҚОТАМИЗ

ОЧИҒИ чорвадорларни табиат анча йиллардан буён мана шундай синовдан ўтказмаган эди. Қишлов ниҳоятда қаттиқ келди. Беркитмайман, одатда илгарилари бундай қировли кунлар жуда ташвишли кечарди. Фермада маҳсулдорлик пасайиб кетарди. Лекин бу йилги қишлов биз учун ортиқча қийинчиликлар келтирмади. Ишни уюшқоқлик билан ташкил этган чорвадорларимиз айни кунларда ҳам яхши натижаларга эришмоқдалар. Агар буни рақамларда солиштирадиган бўлсак, янада яққол кўринади. 1988 йилнинг шу даврида фермада 170 бош сигир бўлиб, улардан 1359 килограмм сут соғиб олган эдик. Бу йил эса 142 бош сигирдан кунига 1400 килограммдан ошириб маҳсулот олаяпмиз. Бошқача айтганда, ўтган қишлов даврида ҳар бир сигирдан 8 килограммдан сут олинган бўлса, ҳозир бу рақамни 10 килограммдан оширяпмиз. Умуман совхозимизда йилдан-йилга чорвачиликдаги эришилаётган натижалар салмоқли бўлиб боряпти.

Бунинг ҳаммасига лўнда қилиб айтганда, чорвачиликка бўлган муносабатнинг ўзгарганлиги сабаб бўлаяпти, дейиш мумкин. Келинг, гапни озуқачиликдан бошлай қолайлик. Совхозда илгаритдан қишловга етарли миқдорда ем-хашак жамғарилар эди-ю, аммо унинг сифати ҳақида, тури тўғрисида ҳеч ким бош қотирмасди. Лавлаги экмас эдик, ёки сенаж ва силоснинг сифати ёмон бўларди. Беда пичани муддатидан ўтказилиб ўриларди. Мана икки йилдирки, бу соҳадаги ишларни янгича ташкил этдик. Қатъий назорат ўрнатилди. Қарабсизки, жамғарилган озуқанинг асосий қисми биринчи классли ем-хашакдан иборат бўлди. Етарли миқдорда лавлаги, силос тайёрладик, сенаж бостирдик. Ҳар бош қорамолга 23,2 центнер озуқа бирлиги миқдорида емиш жамғарилди. Ҳар бир озуқа тури лаборатория текширувидан ўтказилиб, тўйимлилиги аниқланиб қўйилди. Ҳозир рацион тузаётганда ана шуни ҳисобга олаяпмиз.

Иккинчи амалга оширилган иш — мавжуд жамғарилган ем-хашакдан тўлиқ самара олишга қаратилди. Агар илгари даладан келтирилган пичаннинг асосий қисми шундай ҳолича қорамолларга берилган ёки айрим емишлар буғлаб тарқатилган бўлса, энди озуқа цехини тўла қувват билан ишга туширдик. Бу цехда ўн турдаги озуқа қайта ишланиб аралашма ҳолида молларга едирилмоқда. Қарабсизки, ортиқча чиқим ҳам, нишхўрд ҳам йўқ. Бу цехда бир кеча-кундузда 23 тоннагача аралашма тайёрланяпти.

Чорванинг озуқаси ҳал бўлгач, меҳнаткашларга шароитни яхшилашга эътиборни кучайтирдик. Чорвадорлар уйи қурилиб ишга туширилди. Бу ерда улар вақтида дам олишяпти. Сауналй ҳаммом ишлаб турибди. Ёшлар учун теннис ўйнайдиган хона ажратилди. Телевизор, радио бор. Хуллас бу ерда ишдан бўш вақтда ҳордиқ чиқариш мумкин. Яна бир муҳим томони шундаки, маҳсулдорлик кўтарилиши туфайли чорвадорларимизнинг моддий манфаатдорлиги ҳам ошди. Илғор соғувчиларимиз ҳозир ойига 400 сўмгача маош олишмоқда.

Вазият чорвачиликни жадал ривожлантириб бориш учун юқоридаги тадбирларнинг ўзи камлик қилишини кўрсатди. Ана шундан сўнг фермада селекция-наслчилик ишларини жонлантиришга қарор қилдик. Сунъий урчитиш пункти ишга туширилди. Ҳозир фермадаги барча сигирлар сунъий урчитилмоқда. Бузоқларни совуқ усулда ўстириш усули уларнинг нобуд бўлишини кескин камайтирди. Мана уч-тўрт йилдирки, фермада биронта ҳам бузоқ мажбуран сўйилмаяпти. Энг наслдор, сермаҳсул сигирлардан олинган урғочи бузоқлар алоҳида ҳисобга олиниб, парвариш қилинмоқда. Ана шу ғунажинлар ҳисобига ҳар йили кам маҳсулли сигирлар алмаштириб бориляпти.

• Область партия комитети пленуми олдидан

Назира Норхўжаева, Хури Тешабоева, Вера Минулина сингари илғор соғувчиларимиз ўз қарамоғларидаги сигирлардан 3500—3650 килограмм сут соғиб олиб, барчага ибрат бўлишяпти. Нортожи Болтабоев, Пирмат Эрматов, Эргаш Бўронов сингари молбоқарлар қорамоллар маҳсулдорлигини оширишда катта ҳисса қўшишмоқда. Шарофат Рустамова эса бузоқларни совуқ усулда ўстиришнинг устаси бўлиб кетган. Ҳозир фермамизда бу илғорлар сафига кўплаб ёшлар ҳам қўшилаётганлиги қувончлидир.

Яқинда совхозимиз чорвачилигининг уч йиллик якунини таҳлил қилиб чиқдим. Гарчанд бу тармоқда кескин силжишга эришилган бўлсада, ишимиздан қониқиш ҳосил қилмадим. Сабаби 1988 йилда ҳам хўжалик чорвачиликдан 28 минг сўм зарар кўрди. Тўғри, бундан 5—6 йил муқаддам бу рақам 100 минг сўмдан ҳам ортиқ эди. Аммо бу билан ўз-ўзини тинчлантириш нотўғри, деб ўйлайман. Энди савол туғилади: қандай қилиб чорвачиликни рентабелли соҳага айлантириш мумкин? Бунинг учун биринчи галда фермада ҳам меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини жорий этиш, етиштирилаётган ем-хашакнинг таннархини арзонлаштириш, фермадаги ҳар хил сарф-харажатларни камайтириш керак. Ўз-ўзидан бу вазифаларни бажариш учун қўшимча тадбирлар ишлаб чиқиш талаб этилади. Масалан, ем-хашак етиштиришни олайлик. Одатда сабзавоткор хўжаликларда озуқага асосий сабзавот, картошка экинлари экиб бўлингандан сўнг «иккинчи даражали» майдонлар қолдирилади. Бу инсофданми? Йўқ, албатта. Ахир бундай ердан биринчидан мўлжалдаги ҳосилни олиб бўлмайди. Иккинчидан, ем-хашакнинг сифати ҳам талабга жавоб бермайди-да. Шу тариқа сарф-харажат кўпаяди. Тўғри, бизнинг совхозимизда ернинг ўзи кам. Буни ҳам ҳисобга олиш керак. Лекин чорвачиликка ҳам биринчи даражали вазифа деб қарайдиган пайт менимча, етиб келди. Бунингсиз, ундан фойда ололмаймиз.

Қурилганига 50 йилдан ошган ферма биноларини аллақачон реконструкция қилиш керак. Майли, бундай йирик қурилишларни гапирмайлик. Аммо оддий бир бостирмани ҳам битира олмаяпмиз. Сигирлар яйратиладиган майдонлар ҳалигача тўлиқ асфальтланмаган. Сабаби, маблағ йўқ, пул бўлса материал йўқ. Шу тариқа неча йиллардан буён бу масалаларни ҳал эта олмаяпмиз. Менимча, юқоридаги мутасадди ташкилотлар чорвачилик фермалари учун буюртма бўйича асфальт, бошқа қурилиш материаллари ажратишни ўйлаб кўришлари керак.

Ниҳоят, 1989 йилда амалга оширишимиз керак бўлган энг муҳим ишлардан бири фермадаги ташкилий масалалардир. Биз яқин кунларда фермадаги группаларни йириклаштиришни режалаб турибмиз. Шу тариқа ишловчилар сони камаяди. Иккинчиси, фермани ижарага ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқаяпмиз. Албатта, бунинг учун ҳали кўп вазифаларни амалга ошириш лозимлигини, айниқса, гўшт ва сут етиштиришга кетаётган сарф-харажатни камайтириш кераклигини яхши биламиз. Умуман чорвадорларимиз билан маслаҳатлашиб шу йилиёқ чорвачиликдаги зарарни тугатиб фойда олишни мўлжаллаб турибмиз. Бунинг учун имкониятлар бор. Йил бошиданоқ ишни яхши бошладик. Маҳсулдорлик кундан-кунга кўтарилиб бораяпти. Агар мавжуд муаммоларни бартараф этишда бизга мутасаддилар амалий ёрдам кўрсатишса, янада яхши бўлур эди.

М. АБДУВАЛИЕВ,
Калинин районидаги Свердлов номли совхоз бош зоотехниги.

ЙИГИРМАНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

«Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг 37-моддасига мувофиқ халқ депутатлари область Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

Йигирманчи чақириқ халқ депутатлари область Советининг тўққизинчи сессияси 1989 йил 21 апрелда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ижроия комитет раиси А. ЙЎЛДОШЕВ.

Ижроия комитет секретари А. МАНСУРОВ.

* * *

Об... Совети ижроия комит... алқ депутатлари облас... ветининг сессиясида ... чиқиш учун қуйидаги ... лани киритишни мўлжал...:

— ... XXVII съезди талабла... осида областда социал ... нотни янада яхшилаш ... алари тўғрисида.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● КОММУНИСТИК районидаги «Ленинский путь» колхозида янги кооператив уй жой, болалар боғчалари, савдо маркази ҳамда маиший хизмат уйи қад кўтарди. Бунда 22-хўжаликлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчиларининг хизмати катта бўлди.

А. ЖАББОРОВ.

● ЯНГИЙЎЛ шаҳар маданият бўлими таклифига биноан бу ерга композитор Эдем Налбандов ташриф буюрди.

Бастакор ижодига бағишланган учрашувда Ўзбекистон композиторлар союзининг секретари Р. Абдуллаев иштирок этиб, қрим-татар композиторлари ижоди ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Б. РАСУЛОВ.

● ТОШКЕНТ районидаги Октябрь номли 11-ўрта мактаб залида «Ҳамза абадий барҳаёт» деб номланган адабий кеча бўлиб ўтди Кечада область «Билим» жамияти лектори М. Аҳмедов «Этюд» диапроектори ёрдамида «Ҳамза тасвирий санъатда» мавзуида кўргазмали лекция ўқиди.

Ана шундай адабий кеча М. Маъмуров номли 14-ўрта мактабда ҳам бўлиб ўтди.

М. ТУРОБОВ.

● *Янги кооперативлар* ●

«СОВҒА» РАҚОБАТГА ЧОРЛАЙДИ

«Ташгоробувьрембит» ҳузурида ташкил этилган бу кооператив «Совға» деб номланади. У пойабзал тикиб чиқаришга ихтисослашган. Рақобат курашида ҳар қандай рақибга бас келишга қатъий бел боғлаган. Хуллас, бу ерда рақобат кураши, бозор тўрини эгаллаш ҳаракати кундан-кун авж олиб боряпти. Дарҳақиқат бу ерда ҳамма нарсани бозор, харидор ҳал қилади. Молинг касод бўлмаса, харидорга ёқса — ютуғинг, ёқмаса...

Кооператив пойабзалчилари буни жуда яхши тушунишади.

Ҳозир кооперативга бирлашган 13 нафар кишининг ҳаммаси уста косиб. Бу ҳунар уларнинг ҳар бирига ота мерос. Қадимдан — авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда. Янги меҳнат уюшмасининг ҳам асли мақсади ана шу қадимий анъанани давом эттириш, халқ ҳунармандчилиги равнақига янги туртки беришдир.

— Харидорнинг диди нозик. У ҳатто чет эл молларини ҳам чертиб танлайди. Мамлакатимиз корхоналари ҳозир ишлаб чиқараётган кўпгина пойабзаллар чет элникидан қолишмайди. Шундай экан, сизлар бозорда нимага умид қилаяпсизлар? — сўраймиз кооператив раиси Ҳошим Комиловдан.

— Саволингиз жуда ўринли. Ҳозир, айниқса, аниқ мақсадни кўзлаб, узоқ ўйлаб иш тутмаса қийин. Биз фақат бир нарсага — сифатга ва фақат сифатга умид қиламиз. Бу ерда пойабзалнинг бежиримлиги, безаги ҳам жуда катта аҳамиятга эга. Биз ҳозир ана шу икки муҳим жиҳатга алоҳида эътибор берган ҳолда 6—7 хил пойабзал тикиб чиқараяпмиз. Бозорда пойабзалларимизга талаб катта.

Кооператив ҳозир янги жойга кўчиб ўтган. Ишлаб чиқариш хоналари кенг ва ёруғ. Тикув машиналари ва дастгоҳлар тартиб билан қўйилган. Ана шу машиналарда Рамиз Ҳасанов, Саматилла Ҳикматуллаев, Маҳаматсолиҳ Ғаниев, Ноил Абдуллин ва Шарофиддин Туропов сингари ўз ишининг моҳир усталари кўркам ва пишиқ-пухта миллий ва европача оёқ кийимлари тикиб беришаяпти. Эркак ва аёлларнинг хром этиклари, туфлилар, амиркон ковуш ва махсилар шулар жумласидандир.

«Совға» ҳозир ойига 80—100 жуфт махси, 50—80 жуфт ковуш ва бошқа турдаги эркаклар, аёллар ва болаларнинг оёқ кийимларини тикиб чиқармоқда. Бу оёқ кийимларини сиз кооперативнинг пойтахтдаги «Октябрь» колхоз бозорида жойлашган «Совға» пойабзал дўконидан харид қилишингиз мумкин. Улар дидингизга жуда ўтириши билан бирга сизга узоқ вақт хизмат қилади. Ичи иссиқ паралонли махсининг баҳоси — 32—35 сўм, эркакларнинг хром махсиси 25—30 сўм туради. Қиммат эмас, ҳатто бозор нархидан 7—10 сўм арзон.

Ҳар ойда аҳолидан тушаётган буюртмалар сони ошиб бормоқда. Лекин бу катта ишнинг дебочасигинадир, холос. Истиқбол режалар янада хайрли. Кооператив яқин келажакда буюртмалар асосида инвалидларнинг ноёб оёқ кийимлари, мактаб ўқувчилари ва боғча ёшидаги болаларнинг камёб пойабзаллари — ёзлик ва қишлик енгил чувакчалар, шиппаклар, иссиқ махсичалар ва этикчаларни кўплаб тикиб чиқаришни режалаштирмоқда. Ишлаб чиқаришни кенгайтириш эса, кооперативга ўз маҳсулотларини давлат савдо корхоналари орқали сотиш ва айни бир вақтда бошқа шаҳарлардан ҳам буюртмалар қабул қилиш имкониятини яратади.

«Совға» олдида қатор қийин муаммолар ҳам турибди. Бу аввало хом ашёнинг, айниқса амирконнинг тақчиллиги ва унинг ҳаддан ташқари қиммат баҳода сотиб олинаётганлигида намоён бўлмоқда. Оталиқ ташкилоти — «Ташгоробувьрембит» кооперативни зарур чарм хом ашёси билан етарли таъминлай олмаяпти. Бу хом ашёни эса, бошқа ҳеч қаердан сотиб олиб бўлмайди. Аксига юриб ҳеч қаерда тери пиширувчилар кооперативи ҳам очилган эмас. Агар кооператив чармни ўзи тайёрлаганда эди нур устига аъло нур бўлур эди. Яъни бир квадрат метр чарм тайёрлаш кооперативга арзонга тушиб, у тикиб чиқараётган пойабзалларнинг нархи давлатникига янада яқинлашган, ишлаб чиқариш тўла ва муваффақиятли йўлга қўйилган бўлур эди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

● СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) қўли гул усталар С. Ҳикматуллаев ва Н. Абдуллинлар иш устида; (ўнгда) тайёр пойабзаллар намуналарини кўриб турибсиз.

Х. ШОДИЕВ фотолари.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

КУБА СОВЕТ РАҲБАРИНИНГ ВИЗИТИГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДА

ГАВАНА, (ТАСС). Куба КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. С. Горбачевнинг бўлажак расмий дўстона визитига катта аҳамият бермоқда, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда халқаро матбуот марказининг директори Эктор Архилес.

Визитни ёритишда чет элларнинг ўзидагина камида 600 нафар матбуот, радио ва телевидение ходими иштирок этиши кутилмоқда. Дастлабки талабномаларга кўра, АҚШ, Ғарбий Европа, Лотин Америкаси ва албатта, социалистик мамлакатлар мана шу муҳим воқеага жуда катта қизиқиш билдирдилар. Биз барча чет эллик ва маҳаллий журналистларнинг ишлаши учун имкони борича қулай шарт-шароит яратиб беришга ҳаракат қиламиз.

Кубаликлар, деб таъкидлади Э. Архилес, М. С. Горбачевнинг мамлакатга келиши тўғрисидаги хабарни баланд руҳ билан кутиб олдилар Мамлакатларимиз ўртасидаги қардошлик алоқалари 30 йиллик тарихга эга. Совет Иттифоқининг Куба революциясига беғараз ёрдами озодлик оролида социализм қуришда ҳал қилувчи роль ўйнади. Куба халқи бўлажак визит дўстлик, қардошлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик бузилмас алоқаларини ривожлантиришга янги омил бахш этишига аминдир.

ҚУВАЙТДА СОВЕТ РАССОМЛАРИ КЎРГАЗМАСИ

ҚУВАЙТ, (ТАСС). Совет рассомлари асарларининг бу ерда сешанба куни очилган кўргазмаси Қувайт пойтахтининг маданий турмушида шонли воқеа бўлиб қолди. Кўргазманинг дастлабки иш кунидаёқ Қувайт миллий музейининг виставка залини рекорд даражада кўп тасвирий санъат ишқибозлари келиб кўрди.

РСФСР халқ рассоми Олег Савостюкнинг акварель расмлари томошабинларда зўр қизиқиш уйғотди.

Тожикистон ССР халқ рассоми Суҳроб Қурбонов тақдим этган ўз асарларида дастгоҳли тасвирий санъатнинг ажойиб ва ўзига хос устаси сифатида намоён бўлди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Жавлон Умарбеков кўргазмада 17 та манзара, натюрморт ва бошқа асарларни намойиш қилди. Маҳаллий мусаввирларнинг фикрича, дунёни фалсафий идрок этиш, композициянинг мураккаблиги, рангнинг алоҳида оҳанги Ж. Умарбеков ижодига хос хусусиятлардир.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош секретари Хавьер Перес де Куэльяр Байрутда ва унинг теварагида жанглар давом этаётгани муносабати билан жуда ташвишга тушмоқда, деди Бош секретарнинг вакили. БМТ Бош секретари араб мамлакатлари уюшмаси Ливан комитети раисининг, Қувайт ташқи ишлар министрининг қон тўкишни тўхтатишга қаратилган куч-ғайратлари муваффақият билан тугайди, деб умид қилади.

● САН-ХОСЕ. Гватемала маъмурлари ҳамда ўтган якшанба куни «Павон» қамоқхонасини эгаллаб олган маҳбуслар вакиллари ўртасидаги музокаралар бирон-бир натижа бермади. Маъмурлар Гватемала пойтахтидан 35 километр нарида жойлашган ана шу қамоқхонадаги можаро орада фожиага олиб келишини истисно эшитаётгани йўқ. Музокаралар натижа бермаганига қарамай, Гватемала ҳукумати ҳунрезликнинг олдини олиш мақсадида ҳарбийларга мурожаат қилиб, уларни можарога аралашмасликка даъват этди.

Исён кўтарган маҳбуслар уч йилдан бери қамоқда ётган кишиларни тезроқ суд қилишни, жазо муддатларини камайтиришни ва маҳкумларнинг яшаш шароитларини яхшилашни талаб қилмоқдалар. Ҳозирги вақтда 300 кишига мўлжалланган қамоқхонада 1700 га яқин маҳбус яшаяпти.

Якшанба куни 200 га яқин маҳбус қурол-яроғ омборини қўлга олди, улар карабинлар билан қуролланиб, қариндош-уруғларини кўриш учун қамоқхонага келган 800 кишини, шу жумладан 100 болани гаровга олдилар.

● ТОКИО. Бош министр Нобору Такэсита раҳбарлигидаги Япония либерал-демократлари кабинетининг обрўси ниҳоятда тушиб кетди. «Майнити» газетаси ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш маълумотларига кўра, ҳозирги ҳукуматни жами япон сайловчиларнинг фақат 9 процентигина қўллаб-қувватламоқда. Япониядаги оммавий ахборот воситалари 40 йилдан буён жамоатчилик фикрини сўраб келмоқдалар, шу давр мобайнида мамлакат ҳукуматининг нуфузи сира бу қадар тушмаган, яъни 10 процентдан пасаймаган эди.

(ТАСС 29 март).

ПАНАМА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ПАНАМА, (ТАСС). Панама президенти Мануэл Солис Пальма бўлажак умумий сайловининг Панама миллий озодлик жараёни учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини айтди. У республика маориф министрлигининг раҳбарияти ҳузурида нутқ сўзлаб, сайловолди курашига қўшилган сиёсий партиялар ва ташкилотларни сайлов кампаниясидан мамлакатнинг миллий манфаатларини, Панама халқининг мустақиллиги ва суверенитетини ҳимоя қилиш учун фойдаланишга даъват этди.

ГЕНЕРАЛ АУН ЎТ ОЧИШ ТЎХТАТИЛГАНЛИГИНИ ЭЪЛОН ҚИЛДИ

БАЙРУТ, (ТАСС). Ўтиш даври ҳарбий ҳукуматининг бошлиғи, Ливан Христиан жамоаси манфаатларини ифодаловчи генерал Мишель Аун Байрутда ва унинг атрофида ўт очиш бир томонлама тартибда тўхтатилганлигини эълон қилди. Христианлар кабинетининг бу ерда тарқатилган расмий баёнотида бу қарор араб мамлакатлари уюшмаси кенгашининг Тунисда ўтаётган сессияси қатнашчиларининг даъватига жавобан қабул қилинганлиги таъкидланади.

СПОРТ • СПОРТ

ИККИНЧИ ЛИГАНИНГ ДАСТЛАБКИ ЎЙИНЛАРИ

● МАМЛАКАТ чемпионати иккинчи лига еттинчи зонасида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган командалар иккинчи тур ўйинларини ўтказишди. Фарғонанинг «Нефтяник» футболчилари «Сурхон» командасини 3:0 ҳисобида енгиб, тўрт очко билан пешқадамлик қилмоқдалар. Тошкентнинг «Трактор» командаси ҳисобида ҳам тўрт очко бор. Улар иккинчи турда Чирчиқнинг «Сельмашчи» коллективини 1:0 ҳисобида енгишди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Косонсойчи» — «Вахш» — 3:0, АСК (Тошкент области) — «Соҳибкор» —1:0, «Жайҳун» — «Навбаҳор» — 0:1, «Целинник» — «Спартак» — 0:0, «Хўжанд» — «Ёшлик» — 1:1, «Автомобилист» — «Зарафшон» — 1:0, «Ахал» — «Копетдоғ» — 2:1.

ХАЛҚАРО ТУРНИР СОВРИНДОРЛАРИ

● БОКС бўйича Берлинда бўлиб ўтган халқаро турнирда бир қатор мамлакатларнинг ёш чармқўлқоп усталари иштирок этдилар. Совет спортчилари учта кумуш ва тўртта бронза медалларига сазовор бўлишди. Тошкентлик Хаким Матчонов 81 килограммгача вазнлилар баҳсида учинчи мукофотли ўринни эгаллади.

КУЧЛИ УЧЛИКДА

● ЎСМИРЛАР ўртасида оғир атлетика бўйича СССР биринчилиги Могилев шаҳрида бўлиб ўтди. Республикамиз терма командаси сафида қатнашган Алишер Собиров (48 килограммгача) Дмитрий Цай (75 килограммгача) ва Александр Манишев (90 килограммгача) вазнларда совриндорлар сафидан жой олдилар. Ўзбекистон полвонлари команда ҳисобида учинчи ўринни эгаллашди.

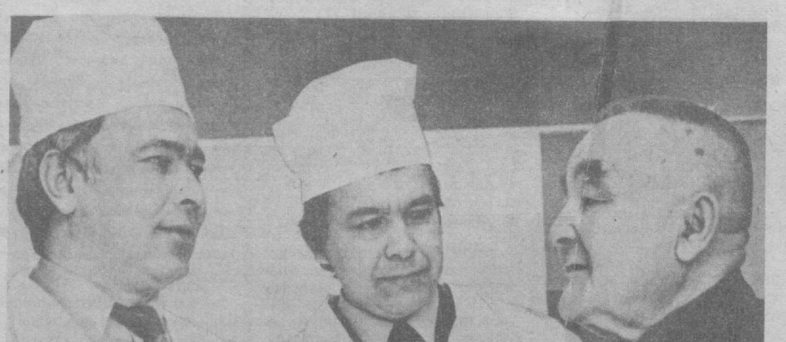

● ПАРТИЯ ва ҳукуматимиз Улуғ Ватан уруши инвалидларига катта ғамхўрлик кўрсатиб келмоқда. Улар учун кўплаб имтиёзлар мавжуд. Биргина ўтган йилнинг ўзида Тошкент шаҳар социал таъминот бўлими томонидан 176 нафар уруш инвалиди автомашина билан таъминланди.

Шунингдек, шифокорлик меҳнат экспертиза комиссияси аъзолари уруш қатнашчилари соғлиғини мунтазам назорат қилиб туришади. Суратда: шаҳар шифокорлик меҳнат экспертиза комиссияси врачлари, (чапдан) СССР Соғлиқни сақлаш аълочиси, медицина фанлари кандидати Ғафур Абдуллаев ва юқори категорияли врач Мурод Ҳожиев уруш инвалиди Эргаш Назиров билан суҳбатлашмоқда.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ИККИГА БЎЛИНГАН САНЪАТ АСАРИ

● ТАНИҚЛИ француз рассоми Эжен Делакруа қачонлардир Шопен ва Жорж Санд биргаликда тасвирланган расмни чизган экан. Музейлар бу асар билан унчалик қизиқишмаган ва бир қанча вақтдан сўнг уни номаълум коллекциячи мўмай пуллаш мақсадида сотиб олибди. Ўша одам санъат асарини тенг иккига бўлибдида, ҳар бирини алоҳида-алоҳида портрет ҳолида пуллаб юборибди. Ҳозир асарнинг Шопен тасвирланган бир ярми Парижда сақланаётган бўлса, Жорж Санд қисми Копенгагенда экан.

КЎЧИРИЛГАН СЕВГИ МАКТУБЛАРИ

● АМЕРИКАНИНГ Тампи шаҳри (Флорида штати)да яшовчи бир кимса ўз севгилисига муҳаббат изҳор қилиб, шунақанги таъсирли мактублар ёзибдики, ширин сўзларга мубтало бўлган қизчанинг унга турмушга чиқишга розилик беришдан бошқа иложи қолмабди.

Аммо, асал ойининг ўнинчи кунига келибгина ёш келинчак алданганини пайқаб қолибди. Куёви тушмагур қизчани илинтириш мақсадида бувисининг архивидаги севги сатрлари билан битилган хатлардан паққос кўчириб, севгилисига жўнатаверган, у бояқиш, лаққа ишониб юраверган экан. Тўйнинг ўн биринчи куни у эридан ажралиш ҳақида судга ариза топширибди. Бундай айёрона маккорликни мени асабларим кўтаролмайди деб судга тушунтириш берибди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР прокати идораси

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРДИ

«МЕЪРОЖ»

Бу фильмда Сталин даврида кўп оғир синовларни ўз бошидан кечирган, аммо ахлоқий қадриятларини, одамларга хайрихоҳлик туйғусини пок сақлаб қолган бир арман оиласининг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилинади.

Сценарий муаллифи — АЛЕКСАНДР БОРОДЯНСКИЙ. Постановкачи режиссёр — ЭДМОНД КЕОСАЯН. Ролларда, Лаура ГЕВОРКЯН, Хорен АБРАМЯН, Татьяна МАХМУРЯН, Лоренц АРУШАНЯН, Ашот ГЕВОРКЯН ва бошқалар.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«ТЎТИҚУШЛИ ХОНИМ»

Фильм қаҳрамони — аэропортда ишловчи ёш механик. У ўйлаб-нетиб ўтирмай ўз дўстларидан фақатгина «ноёб» буюмларгина эмас, ҳатто таржимаи ҳолини ҳам прокатга олаверишга қодир. У курортга боракан, ўзини қаҳрамон учувчи, деб танитади. Тўтиқушли сирли бир хоним бефаҳм қаҳрамонни ўзига нисбатан ўта танқидий назар ташлашга мажбур этади.

БОШ РОЛЛАРДА, Светлана СМИРНОВА ва Алексей ЖАРКОВ.

Сценарий муаллифи — Михаил ИЛЬЕНКО.
Постановкачи — Андрей ПРАЧЕНКО.

А. ДОВЖЕНКО НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

«БАРДЛАР»

Фильмда — машҳур қўшиқ усталари — В. Высоцкий, Б. Окуджава, А. Розенбаум, Ю. Визбор, А. Долский, Ю. Ким ҳақида ҳикоя қилинади.

Сценарий муаллифи ва режиссёр — АЛЕКСАНДР СТЕФАНОВИЧ.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«Ўзбекконцерт»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

31 МАРТ, 1 АПРЕЛЬ СОАТ 20.00 да, 2 АПРЕЛЬ СОАТ 16.00 ВА 20.00 ДА

«ҲАЗИЛ» ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Тўхтамурод АЗИЗОВ, Обид АСОМОВ, Собит АСОМОВ Ботир МУҲАМЕДХЎЖАЕВ, Мирза ХОЛМЕДОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Рушана СУЛТОНОВА, Зиёда МАДРАҲИМОВА, Элмурод ИСЛОМОВ, Одил КАМОЛХЎЖАЕВ;

Биринчи Бутуниттифоқ «ЯНГИ ОВОЗЛАР» радиоконкурсининг лауреати

Юлдуз УСМОНОВА

Лирик хонанда, VII Жаҳон ёшлар фестивали дипломанти, Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати

Комилжон ЙЎЛДОШЕВ

ПОСТАНОВКАЧИ-РЕЖИССЕР — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР давлат мукофотининг лауреати Абдурашид РАҲИМОВ.

Билетлар соат 14.00 дан бошлаб сотилади.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 224808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р — 11664. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Б. — 1575. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12